

*ОСНОВНА ШКОЛА „ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ“
ЗВЕЗДАРА, БЕОГРАД*

**ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА
2026-2030.**

Адреса школе: Моме Димића 2, 11160 Београд
Телефон: 011 3429 872, 3429 875,
Web Site: www.despotos.edu.rs
e – mail: director.despotstefan@gmail.com

Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план, принципи, циљеви и стандарди постигнућа ученика и укупан образовно-васпитни рад у школи и представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад према потребама ученика и родитеља, односно старатеља и локалне заједнице.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања ученика.

По члану 27. Закона о основном образовању и васпитању (Сл.гл. СР,бр.55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018-др.закон, 129/2021,92/2023 и 19/2025) Школски програм садржи:

- 1) циљеве школског програма;
- 2) план наставе и учења основног образовања и васпитања;
- 3) програме обавезних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
- 4) изборне предмете по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
- 5) програме активности по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
- 6) програм допунске и додатне наставе;
- 7) програм културних активности школе;
- 8) програм школског спорта и спортско-рекреативних активности;
- 9) програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања;
- 10) програм ваннаставних активности ученика;
- 11) програм професионалне оријентације;
- 12) програм здравствене заштите;
- 13) програм социјалне заштите;
- 14) програм заштите животне средине;
- 15) програм сарадње са локалном самоуправом;
- 16) програм сарадње са породицом;
- 17) програм излета, екскурзија и наставе у природи;
- 18) програм рада школске библиотеке;

19) начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад. Школски програми од првог до четвртог разреда са неопходним елементима по Закону сачињени су као посебни обједињени документи по разредима, а од петог до осмог разреда по предметима. Као посебан документ за све разреде сачињени су посебни програми који ће се реализовати у ОШ" Деспот Стефан Лазаревић".

1. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Школа обавезно организује културну и јавну делатност, јер то произилази из њене друштвене и културне улоге. Обим и садржај условљен је потребама ученика и друштвеном средином у којој школа делује.

У овој делатности школа у сарадњи са другим друштвеним организацијама и институцијама нарочито помаже:

- организовање предавања из области културе што има за циљ подизање опште културе грађана;
- организовање разноврсних школских манифестација и акција, такмичења, приредби, изложби, прослава, друштвено-корисног рада;
- рад на педагошко-психолошком образовању родитеља, ученика и других грађана ради обезбеђивања што једноставнијег деловања.

Школа врши културну и јавну делатност остваривањем своје редовне делатности у васпитнообразовном раду и своје социјалне функције. Поред тога, кроз културну и јавну делатност школа остварује и следеће задатке:

- самостално остварује своју улогу у културном и јавном животу друштвене средине и ширем округу школе (смотре, приредбе, такмичења, изложбе, манифестације);
- заједничким активностима остварује сарадњу са родитељима, нарочито у : управљању школом (Савет родитеља), остваривању здравствене и социјалне заштите ученика, остваривању одређених васпитних задатака (секције, друштвено-корисни рад, помоћ ученичким организацијама и др);
- сарађује са привредним организацијама и другим институцијама, у циљу побољшања васпитно-образовног рада (донаторство, спонзорство појединих манифестација и наступа).

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамина	Начин праћења
Израда плана сарадње на годишњем нивоу	Календар активности на почетку сваке шк.године –израда и формирање Комисије за културну и јавну делатност школе	Чланови Наставничког већа, директор, помоћник директора	Август – септембар	На крају шк.године увидом у извештаје
Припремне активности за обележавање Дечије недеље	Стручна већа и одељ.већа у складу са темом и у сарадњи са Дечјим Савезом планирају и реализују активности	Наставници и учитељи	Октобар	Фотографије, видео записи, текстови на фејсбук страници, извештаји
Организација родитељског састанка са родитеље првака	Стручна служба организује велики тематски састанак за родитеље првака на теме адаптације ученика на школу, очекивања	Стручни сарадници, учитељице 1.разреда и директор школе	Септембар	Извештај стр.сарадника
Учешћа на конкурсима	У току године ученици учествују на бројним конкурсима-ликовним, музичким, литерарним...	Наставници, ученици	Током године	Извештаји стр.већа за област предмета, конкурсни радови, награде
Новогодишње приредбе	Ученици млађих разреда са својим учитељицама припремају приредбе	Ученици, наставници	Децембар	Фотографије, извештаји, текстови на фејсбук страници

	за новогодишње празнике			
Хуманитарни концерти	Наставнице музичке културе заједно са ученицима организују концерте хуманитарне природе	Ученици, хорска секције, наставници музичке културе	Децембар, април-мај	Фотографије, извештаји, текстови на фејсбук страници
Припрема за обележавање школске славе Св .Сава	Креативно ангажовање ученика, ликовни и литерарни радови, приредбе ученика млађих и старијих разреда, допринос драмске седције	Наставници предметне и разредне наставе, ученици, драмска секција, ликовна, рецитаторска, литерарна...	Јануар	Фотографије, видео снимци, извештаји, текстови на фејсбук страници
Обележавање значајних датума (Светски дан детата, Дан породице, Дан просветних радника, Дан библиотекара, Дан розих мајица, Светски дан књига, Светски дан матерњег језика, Дан језика....	Наставници у оквиру ваннаставних активности , у оквиру секција заједно са ученицима организују активности поводом обележавања значајних датума...	Наставници предметне и разредне наставе, ученици	Током године	Извештаји стр.већа, фотографије, панои, видео снимци
Посета предшколских група из оближњих државних и приватних вртића	Васпитачи заједно са децом посећују одељења 4.разреда	Наставници разредне наставе 4.разреда	Април-мај	Фотографије , фејсбук страница

Припрема Дана школе и обележавање	Бројним пригодним активностима, свечаном академијом, тематским данима обележавања се Дан школе целе недеље	Наставници разредне и предметне наставе, библиотекари, ученици, родитељи	12.мај	Фотографије, извештаји, записници са састанака комисије за културну и јавну делатност
Сарадња са бројним институцијама у лок.заједници, гради и државу	Сарадње се огледају кроз посете, кроз учешће на конкурсима, едукативна предавања која се одржавају у школи, размена стручних мишљења и информација, обуке, семинари, учешће у манифестацијама...	Наставници предметне и разредне наставе, одељ.старешине, помоћник директора, директор, Дом здравља Миријево, Развојно саветовалиште, Полицијска станица Миријево, Центар за социјални рад, музеји града Београда, биоскопи, позоришта, библиотека Мома Димић, манастири града Београда, Друштва за предмете, Институту, Мајкрософт, Рачунарска гимназија, СЦ Олимп, Прихвалитиште за децу...	Током шк.године	Извештаји стр.већа, фотографије, видео записи, фејсбук страница, сајт школе

Хуманитарни пролећни базар	Ученици млађих разреда и старијих разреда спремају штандове на којима се продају продукти рада ученика.	Ученици, Ученички парламент, Хор школе, ученици старијих и млађих разреда, наставници	Април-мај	Извештаји стр.већа, фотографије, видео записи, фејсбук страница, сајт школе
----------------------------	---	---	-----------	---

2. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРСТКО РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

ПЛАН ОРГАНИЗАЦИЈЕ СПОРТСКОГ ДАНА

Спортски дан на СЦ Олимп

Градска општина Звездара, у сарадњи СЦ „Олимп“ и основним школама организује током првог и другог полугодишта спортски дан за ученике првог, другог, трећег и четвртог разреда.

Циљеви програма:

1. Доступност спортских активности за сву децу млађег школског узраста
2. Развијање спортске и здравствене културе код деце
3. Развијање става да је спорт као игра и забава, неопходан за правилан развој сваког детета
4. Подстицање поштовања правила ферплеја и кодекса спортског понашања
5. Упознавање са елементима технике тениса, малог фудбала, кошарке и одбојке
6. Упознавање са могућностима коришћења спортских ресурса у локалној заједници

На основу Стручног упутства о организовању такмичења и годишњег календара такмичења које доноси Министарство просвете и Савез за школски спорт за одређену школску годину школа и Актив наставника физичког васпитања су дужни да ускладе организацију и учешће на такмичења и да прецизирају следеће појединости:

- ученици/це ће се такмичити у следећим спортовима: м.фудбал, кошарка, одбојка, рукомет, пливање и атлетика у све четири категорије (V и VI разред; VII и VIII разред);

- на такмичењу могу учествовати сви редовни ученици школе;
- избор ученика за општинско такмичење врши се искључиво на основу постигнутих резултата ученика на школском такмичењу;

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамина	Начин праћења
Спортска недеља-међуодељенска такмичења у различитим спортовима, такмичење у оквиру секције...	Неке од активности ће се обављати у оквиру редовних часова, неке за време секција а неке после часова, зависно од врсте активности	Наставници физичког и здравственог васпитања	Током шк.године у складу са календаром такмичења	Извештаји стручних већа, записници са састанака, фотографије, медаље, дипломе
Рад спорстких секција	На почетку шк.године наставници у складу са интересовањима ученика формирају одређене спортске секције	Наставници	Септембар	Извештаји о раду секција
Јесењи и пролећни крос	Трчање	Наставници физ.и здравствене културе	Прво и друго полуг.	Фотографије, извештаји
Друге спортскорекреативне активности и активности током реализације излета и наставе у природи	Активности предвиђене програмом реализације наставе у природи, излета, екскурзија,	Наставници, одељ.старешине, ученици	Током године	Евиденција у дневнику рада, извештај о реализацији настава у природи, екскурзија, излета Летопис, фотографије
Сарадња са спортским клубовима и удружењима	Учешће ученика у спортским сусретима	Наставници, спортска удружења	У складу са планом активности спортских клубова, удружења	Извештај о реализацији активности,

	ученика и реализацији активности			евиденција наставника ОФА, фотографије
--	----------------------------------	--	--	---

3. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНИХ ПОНАШАЊА, ПРОГРАМ РЕАГОВАЊА У КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА

Сви облици насиља, злостављања, злоупотребе, занемаривања и дискриминације деце којима се угрожава или нарушава физички, психички и морални интегритет личности детета представљају повреду једног од основних права детета наведених у **Конвенцији Уједињених нација о правима детета**, а то је право на живот, опстанак и развој. Одредбе Конвенције односе се на заштиту детета од:

- ☐ Физичког и менталног насиља, злоупотребе и занемаривања
- ☐ Свих облика сексуалног злостављања и искоришћавања
- ☐ Отмице и трговине децом
- ☐ Свих других облика искоришћавања (експлоатације) штетних по било који вид дететове добробити
- ☐ Нехуманих и понижавајућих поступака и кажњавања
- ☐ Ускраћивања информација и правичног поступања у заштити приватности
- ☐ Ускраћивања подршке за физички и психички опоравак и социјалну реинтеграцију детету које је било изложено насиљу.

Протокол поступања у установи у одговору на насиље, злостављање, занемаривање и дискриминацију проистиче из низа прописа који утврђују права детета и ученика у Републици Србији и остварују се у складу са Уставом РС ратификованим међународним уговорима, низом појединачних закона, као и Законом о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 11/24) и другим прописима којима се регулишу права детета и ученика.

На основу Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање, занемаривање и дискриминације школа доноси Програм заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације којим прописује садржаје и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације, праћење ефеката предузетих мера и активности.

Забрана насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације у школи се односи на сваког – децу, ученике, запослене, родитеље (законске заступнике) и трећа лица.

Чланом 21. став 3. Устава Републике Србије забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета, а чланом 22. став 2. да свако има право на судску заштиту ако му је повређено или ускраћено неко људско или мањинско право зајемчено Уставом, као и право на уклањање последица које су повредом настале. Чланом 23. став 1.

Уставом Републике Србије прокламовано је да је људско достојанство неприкосновено и сви су дужни да га поштују и штите. Обавеза државе да сузбија и обезбеди делотворну заштиту од дискриминације проистиче из међународних уговора о људским правима, а

нарочито: Универзалне декларације о људским правима из 1948. г, Конвенције против дискриминације у образовању из 1960. г, Конвенцијом ОУН о укидању свих облика расне дискриминације из 1965. г, Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима из 1966. г, Међународне конвенције о укидању свих облика дискриминације жена из 1979. г, као и других међународних уговора на чије поштовање се обавезала РС.

Посебан значај има Конвенција о правима детета из 1989. године. У члану 29. Конвенције прокламовано је да образовање треба да буде усмерено ка развоју поштовања људских права и основних слобода, односно принципа садржаних у Повељи ОУН, развоју поштовања према родитељима деце, њиховом културном идентитету, језику и вредностима, националним вредностима државе у којој дете живи или из које је пореклом, као и поштовању других цивилизација.

На основу Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање ("Службени гласник РС", бр. 11/24)у складу са специфичностима рада у ОШ "Деспот Стефан Лазаревић", донет је програм заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације и оформљен Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације. Исти има сталне чланове – директор школе, помоћникдиректора,психолог,педагог,представници наставника предметне и разредне наставе, представници Савета родитеља (2представника) и представници Ученичког парламента(2 представника).

Као представник спољне заштитне мреже седницама Тима ће присуствовати школски полицајац по потреби. Тим ће радити на превенцији насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације, спроводити интервентне активности, предузимати мере заштите и пратити ефекте предузетих мера.

Чланове Тима именује је директор школе. Тим ће остваривати сарадњу унутар установе са одељењским старешинама, предметним наставницима и осталим запосленима; са родитељима и вршњацима; оствариваће сарадњу са спољном заштитном мрежом: домом здравља, полицијом, центром за социјални рад. Састанци Тима ће се организовати по потреби, а најмање једном месечно.

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА

НАСИЉЕ, ЗЛОСТАВЉАЊЕ , ЗАНЕМАРИВАЊЕ И ДИСКРИМИНАЦИЈА

Злоупотреба или злостављање детета обухвата све облике физичког или емоционалног злостављања, сексуалну злоупотребу, занемаривање или немаран поступак, као и комерцијалну или другу експлоатацију, што доводи до стварног или потенцијалног нарушавања дететовог здравља, његовог преживљавања, развоја или достојанства уоквиру односа који укључује одговорност, поверење или моћ.

У складу са образовно-васпитном делатношћу користиће се појам **НАСИЉЕ** који обухвата различите врсте и облике насилног понашања, злостављање, занемаривање, злоупотребе и искоришћавање.

Насиље може бити у оквиру вршњачког односа, као и односа одрасли – деца, који укључује одговорност, поверење и моћ.

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученик или запосленог.

Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према детету, ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику (у даљем тексту: родитељ)ученика према другом детету, ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.

Насиље и злостављање може да се јави као физичко, психичко (емоционално), социјално и дигитално.

Под дискриминацијом односно дискриминаторним понашањем подразумева се понашање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа односно врши пропуштање чињења (искључивање, ограничавање или давање првенства у односу на лице или групу лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статус мигранта, расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном доби, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Извршилац дискриминације јесте лице – учесник у образовању, запослени, родитељ или треће лице, као и установа, њени органи и тела који својим чињењем или пропуштања чињења врше дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим, у свим релацијама.

Дискриминисано лице јесте лице – учесник у образовању, запослени, родитељ и треће лице, група – учесника у образовању, запослених, родитеља и трећих лица, чланови органа и тела установе који су претрпели дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим.

Насилно понашање није у сваком случају дискриминаторно, али свако дискриминаторно јесте насилно.

Насиље може имати различите форме :

Физичко насиље и злостављање се односи на понашање које доводи до

стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика или запосленог; физичко кажњавање деце и ученика од стране запослених и других одраслих особа.

Психичко насиље и злостављање је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета или ученика. Овде се сврстава и вређање угледа и части, узнемиравајуће и понижавајуће поступање које повређује неко од личних својстава. Вербално привилеговање припадника већинске групе и прекомерно хваљење; неоправдано вербално умањивање или снижавање доприноса и успеха припадника мањинске групе, игнорисање због личног својства, одбијање да седи у клупи, омаловажавање родитеља по основу личног својства.

Социјално насиље и злостављање је понашање којим се искључује дете и ученик из групе вршњака и различитих облика социјалних активности, одвајањем од других, неприхватањем по основу различитости, ускраћивањем информација, изоловањем од заједнице, ускраћивање задовољавања социјалних потреба. Дискриминативне активности као што су : излагање подсмеху по основу његове националности; омаловажавање по основу личног својства; имитирање хода, говора ученика са сметњама у развоју или инвалидитетом; ословљавање погрдним називима по основу припадности одређеној групи; изражавање стереотипа и предрасуда о припадницима одређеној групи; причање увредљивих шала и вицева о припадницима одређених група; промовисање родних стереотипа; певање увредљивих и понижавајућих песама о припадницима одређене групе.

Дигитално насиље и злостављање је злоупотреба информационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и сл. Осим наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика и др.

Злоупотреба детета и ученика је све оно што појединац, односно установа чини или не чини што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан, положај према појединцу или установи (злоупотреба у спорту, у политичке, верске, комерцијалне и друге сврхе).

Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање, односно психолошки притисак на дете и ученика од стране родитеља или наставника ради постигнућа која могу да имају за последицу угрожавање нормалног психофизичког и социјалног развоја и најбољег интереса детета.

Сексуално насиље и злостављање је понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи и приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Насилни екстремизам је промовисање, заговарање, подржавање, припремање и учествовање у идеолошки мотивисаном насиљу за остваривање друштвених, економских, верских, политичких и других циљева.

Трговина људима је врбовање, превозење, пребацивање, скривање или примање лица, путем претње силом или употребом силе или других облика присиле, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или тешког положаја или давање или примање новца или користи да би се добио пристанак лица које има контролу над другим лицем у циљу експлоатације.

Експлоатација је рад који није у најбољем интересу детета и ученика, а у корист је другог лица, установе или организације. Ове активности могу да имају за последицу угрожавање физичког или менталног здравља, моралног, социјалног и емоционалног развоја детета и ученика, његову економску зависност, ускраћивање права на образовање и слободу избора.

Занемаривање и немарно поступање је пропуштање родитеља, друге особе која је преузела бригу о детету и ученику, установе или запосленог да у оквиру расположивих средстава обезбеди услове за правилан развој детета и ученика у свим областима, а што може да наруши његово знање и развој.

Занемаривање у установи обухвата:

- ускраћивање појединих облика образовно-васпитног рада неопходних детету и

ученику;односно необезбеђивање додатне подршке у образовању; неоправдана примена нижих критеријума у оцењивању припадника ромске националности; сужавање плана и програма за припаднике мањина;необезбеђивање материјала за рад прилагођених ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом;неукључивање ученика из осетљивих група у поједине активности, ученички парламент; необавештавање ородитељским састанцима.

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају.

Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су:

- Природна смрт детета/ученика,
- Покушај убиства и убиство детета/ученика (у установи или ван ње),
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње),
- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи,
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадало дете, односно ученик и/или запослени у установи,
- Нестанак детета/ученика,
- Масовно тровање у простору установе,
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и сл.,
- Талачка криза,
- Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади),
- Техничко-технолошке опасности,
- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...)
- Други кризни догађаји...

II ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ/УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ДИСКРИМИНАЦИЈЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ“

Програм заштите ученика од насиља, сачињен је на основу и у складу са Правилником о протоколом поступања у установи и одговору на насиље, злостављање и занемаривање, као и Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности . Овим програмом детаљније је разрађен интерни оступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације као и дефинисање и спровођење адекватних превентивних активности од стране свих актера у циљу унапређења стандарда за заштиту ученика, запослених и других лица. Протокол уједно пружа и оквир за превентивне активности ради унапређења стандарда за заштиту ученика.

1. ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Превентивним активностима се:

- ☐ ствара и негује клима сарадње и толеранције, уважавања и међусобног прихватања;
- ☐ подиже ниво свести и осетљивости свих актера школског живота (наставника, родитеља, ученика, ваннаставног особља) у циљу бољег препознавања свих облика насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације;
- ☐ истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за конструктивно

реаговање на насиље и дискриминацију на принципима једнаких могућности које се остварују на свим нивоима и облицима рада у школи•☐ дефинишу се процедуре за заштиту ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације;

- ☐ планирање, осмишљавање и спровођење превентивних активности, начини информисања о садржајима, мерама и активностима за спречавање и заштиту од насиља , дискриминације и дискриминаторног понашања;
- ☐ успостављање интерне и екстерне заштитне мреже;
- ☐ праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и облика дискриминације
- ☐ превентивни и саветодавно-едукативни рад у оквиру школе у доношењу као и у спровођењу програма превенције, укључујући све интересне групе у школи.

Оствариваће се и васпитни и појачан васпитни рад у складу са потребама у школи.

По протоколу превентивне мере установа креира на основу увида и података о:

- ☐ Учесталости инцидентних ситуација и броја пријава насиља
- ☐ Заступљености различитих врста насиља
- ☐ Броју повреда
- ☐ Сигурности објекта и дворишта
- ☐ Процени реализованих обука за запослене и потребе даљег усавршавања
- ☐ Броју и ефектима реализованих акција које промовишу сарадњу, разумевање и

помоћ

- ☐ Степену и квалитету укључености родитеља у живот и рад установе и друго.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ И ПРАЋЕЊА	ДИНАМИКА
Упознавање са Протоколом о поступању, Програмом заштите од нззд и другим општим актима	Директор, пом.директора, секретар, одељ.старешине	Записници са састанака Савета родитеља, родитељских састанака, са Тима за заштиту од нззд, педагошка документација	Септембар и по потреби
Примена различитих метода, облика рада и активности са циљем стварања подстицајне и безбедне средине за децу	Сви запослени у школи	Школска документација	Континуирано
Оснаживање ученика да не трпе и да пријаве насиље	Сви запослени, одељ.старешине кроз часове одељ.заједнице и кроз радионице у сарадњи са пп службом	Радионице, отворене дискусије, трибине, представе и друге активности у школи. Документација о раду школе	Континуирано
Наставак рада Вршњачког тима на пољу вршњачке едукације	Вршњачки тим, координатори и ученици	Записници са састанака В.Т., фотографије	Током шк.године
Обезбеђивање заштите ученика од произвољног и незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, од незаконих	Директор, стручни сарадници, наставници, секретар	Евиденција, посебни протокол, подзаконски акти	Трајно

напада на његову част и углед			
Уважавање и поштовање личности других; поштовање правила установе и свих аката којима се уређују права, обавезе и одговорности ученика и свих запослених у школи; манифестовање понашања које не доприноси и не изазива насиље и дискриминацију	Запослени у школи, ученици, родитељи, органи управљања и ученички парламент	Евиденција, законска и интерна правила	Током године
Индивидуално-саветодавни рад са ученицима који су актери у ситуацијама насиља	Одељ.старешина, педагошко-психолошка служба	Евиденција педагога, психолога	Редовно
Одржавање спортско-рекреативних активности; ангажовање ученика у културно друштвеним активностима и манифестацијама; укључивање у друштвене, спортске, културне и хуманитарне манифестације на нивоу локалне заједнице и шире	Стручно веће наставника физичког васпитања Комисија за културну и јавну делатност Руководиоци ученичких организација, руководиоци секција и додатне наставе и директор и помоћник школе	Извештаји о раду, фотографије, евалуација рада	Редовно током године

Континуирано праћење свих чланова школске заједнице са акцентом на оне који показују ризично понашање	Стручни сарадници, Директор, Тим за заштиту, Вршњачки медијатори	Педагошка евиденција, евиденција тимова	Током године
Евалуација програма на основу документације и евентуалне измене у програму и стварање материјално техничких услова за безбедан боравак деце у школи	Тим за заштиту	Евиденција тима, педагошка документација и пословна документација школе	Током године
Сарадња са релевантним службама	Тим за заштиту, управа школе	Записници о раду тима, извештаји, документација директора, пп службе, службене белешке	По потреби током године
Стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција за превентивни рад и реаговање у случају насиља	Тим, стручни сарадници, стручњаци различитих области	Предавања, трибине, евиденција, фото и видео записи	Трајно
Информисање о областима и одговорностима у области заштите од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације и обука	Тим, стручни сарадници и др. стручњаци	Предавања, трибине, евиденција, фото и видео записи	Редовно

2. ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ

Да би интервенција у заштити ученика била планирана и реализована на најбољи начин, неопходно је узети у обзир следеће критеријуме:

- ☐ Да ли се насиље дешава или постоји сумња на насиље
- ☐ Где се дешава – да ли се дешава у установи или ван ње
- ☐ Ко су учесници насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
- ☐ Облик и интензитет насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
- ☐ На основу ових критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност детета и одређују поступци и процедуре.

У складу са проценом нивоа ризика и законском регулативом доноси се одлука о начину реаговања :

- ☐ Случај се решава у установи
- ☐ Случај решава установа у сарадњи са другим релевантним установама,
- ☐ Случај се прослеђује надлежним службама.

Школа је развила модел интерне заштитне мреже у случајевима насиља међу

ученицима коју је примењивала до сада и примењиваће и убудуће.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ И ПРАЋЕЊА	ДИНАМИКА
Индивидуално-саветодавни рад са ученицима који су актери у ситуацијама насиља (жртве, почионици насиља)	Одељ.старешина, педагог	Документација стручних сарадника, записници Тима за заштиту, евалуције планова појачаног васпитног и друштвено корисног рада	Током године и по потреби
Рад са одељењским заједницама кроз држање радионица на тему насиља и дискриминације у складу са могућим насилним ситуацијама у школи/одељењу	Одељењске тарешине, стручни сарадници, чланови тима за насиље, вршњачки едукатори	Материјали и продикти са одржаних часова	Континуирано
Интервентне активности: поступање по корацима предвиђеним Посебним протоколом	Тим за заштиту, педагог, директор	Евиденција, протоколи, педагошка документација	Током године
Сарадња са одговарајућим службама (полиција, јавни тужилац, Центар за социјални рад, Дом	Тим за заштиту, директор, секретар школе, педагог	Позиви, разговори, акције, документација	У случају насиља

здравља, Школска управа и др. по потреби)			
Континуирано евидентирање случајева насиља и дискриминације	Тим, сви запослени, вршњачки тим		
Праћење и вредновање врста и учесталости насиља и дискриминаторног понашања	Тим, пп служба	Анализа, записници	По потреби
Евидентирање учесталости броја васпитно-дисциплинских и васпитних мера ученика и дисциплинских поступака против запослених	Тим, координатор тима	Записници Тима, извештај о раду Тима за заштиту	На крају полугодишта
Подршка деци која трпе насиље или дискриминацију и деци којима је потребна додатна образовна подршка	Чланови тима, одељењске старешине, Тим за ИО	Саветовање, заштита, збрињавање	Редовно
Рад са децом која врше насиље – организовање појачаног васпитног рада и укључивање у друштвено користан рад ради развијања самоодговорног и друштвено одговорног понашања	Чланови тима, стручни сарадници, одељ.старешине	Евалуације планова и извештавање, записници одељ.већа	Током године
Интервенције у циљу заштите запослених	Директор	Покретање в.д.поступака	По потреби
Интервенције приликом занемаривања у установи и/или прекомерног подстицања, односно психолошког притиска ради	Директор, помоћник, тим за заштиту, Школски одбор	Опомене, Покретање дисциплинског	По потреби

постигнућа		поступка, обавештавање одговарајућих служби	
------------	--	--	--

У табели су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. У зависности од интензитета и последица које насиље оставља, поједини облици се понављају на више различитих нивоа.

ПРВИ НИВО

Ове облике насиља решава самостално наставник/одељењски старешина у оквиру саветодавно-васпитног рада са децом – појединцима, групама, одељењем.

Може користити подршку вршњачког тима, школског тима и управе школе.

Физичко насиље	Психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Дигитално насиље
Ударање, чврга, гурање, штипање, гребане, гађање, чупање, уједање,	Исмејавање, омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање	Добацивање, подсмевање, игнорисање, искључивање из	Добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање,	Узнемиравајуће „живкање“, слање узнемиравајућих порука СМС-ом,

саплитање, шутрање, прљање, уништавање ствари...	погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, прозивање,узнемира вање и понижавање одређеног лица	групе или заједничких активности, фаворизовање на основу социјалног статуса, националности, верске припадности, насилно дисциплиновање, ширење гласина...	сексуално додиривање, гестикација...	ММС-ом, путем веб-сајта...
--	--	---	--	-------------------------------

ДРУГИ НИВО

У решавању ових облика насиља наставник/разредни старешина укључује Тим, то јест унутрашњу заштитну мрежу.

Физичко насиље	Психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Дигитално насиље
Шамарање, ударање, гажење, цепање одела, “шутке“, затварање, пљување, отимање и уништавање	Уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, одбацивање, манипулисање...	Сплеткарење, игнорисање, неукључивање, неприхватање, манипулисање, експлоатација, национализам...	Сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење...	Оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовање, снимање камером појединаца против

имовине, измицање столице, чупање за уши и косу ...				њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика...
--	--	--	--	---

ТРЕЋИ НИВО

Ако ученици чине или трпе неки од следећих облика насиља обавезно је укључивање других институција, односно активирање спољашње заштитне мреже.

Физичко насиље	Психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Дигитално насиље
Туча, давлeње, бацање, проузроковања опекотина и др. повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем, физички напади мотивисани	Застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, рекетирање, ограничавање кретања, навођење на коришћење психоактивних супстанци, укључивање у секте, занемаривање,	Претње, изолација, одбацивање, терор групе над појединцем/групом скриминација, организовање затворених група (кланова), национализам, расизам, сегрегација, говор мржње, удрживање	Завођење од стране ученика и одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест...	Снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечја порнографија, хомофобија

мржњом према припадницима различитих нација, вера	виктимизација	ради дискриминације, укр штена и продужена дискриминација, аблеизам		
--	---------------	---	--	--

Објашњење појмова тешких облика дискриминације :

✓ ☐ **Виктимизација**- шиканирање и малтретирање лица или групе лица која тражи заштиту од дискриминације, која је пријавила или сведочи у корист дискриминисаног лица;

✓ ☐ **Сегрегација** –одвајање припадника одређене групе од других лица или група лица, одвајање у специјалне школе или одељења која нису по закону на пр. одељења за цигане;

✓ ☐ **Говор мржње**- исписивање расистичких, ксенофобичних, антисемитских, антиисламских, хомофобичних, сексистичких порука или симбола на објектима установе или у њеном непосредном окружењу;

✓ ☐ **Хомофобија** – позивање на насиље према припадницима ЛГБТИ популације путем друштвених мрежа;

✓ ☐ **Вишеструка или укрштена дискриминација** –излагање руглу и подсмеху

учесника у образовању из осетљивих друштвених група , нпр. ромске девојчице ;

✓ ☐ **Аблеизам** - излагање руглу и подсмеху учесника у образовању са сметњама у развоју и инвалидитетом ;

✓ ☐ **Продужена дискриминација**- континуирано (дуже траје)омаловажавање истог

учесника у образовању по основу његовог личног својства;✓ ☐ **Стереотипи** – негирање индивидуалних карактеристика на основу унапред створеног и широко прихваћеног мишљења о одређеној групи;

✓ ☐ **Предрасуде** – негативно мишљење и однос према одређеној групи настао на основу наученог обрасца мишљења који је логички неоснован, али упорно одржаван социјални став према тој групи

Ниво решавања насилничког понашања зависиће од следећих околности:

- ☐ Да ли насиље чини појединац или група, вршњак или неко старији;
- ☐ Да ли се насилно понашање понавља;
- ☐ Које су могуће последице;
- ☐ Какве су компетенције наставника, одељењског старешине;
- ☐ Треба уважити и лични доживљај детета које трпи насиље.

III КОРАЦИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ – ПОСТУПЦИ И ПРОЦЕДУРЕ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

1. Сазнање о насиљу односно дискриминаторном понашању - откривање је први корак у заштити ученика/деце од насиља.

Оно се у установи одвија на два начина:

- ☐ Опажањем или добијањем информација да је насиље у току;
- ☐ Сумњом да се насиље дешава на основу препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања ученика / детета и породице, или
- ☐ Путем проверавања, непосредно – од стране самог ученика и /или посредно од стране треће особе (вршњака, родитеља, старатеља...).

Проверава се свака информација, врши се преглед видео записа са камера.

У случају неосноване сумње, појачано се прати рад учесника. Када се сумња потврди, директор и тим предузимају конкретне мере и активности.

2. Прекидање, заустављање насиља односно дискриминаторног понашања–

свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, учитељ, разредни старешина, предметни наставник, сваки запослени у установи) **у обавези је** да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати у помоћ (уколико процени да не може самостално да прекине насиље);

Смиривање ситуације подразумева обезбеђивање сигурности за ученике, раздвајање, разговор са актерима ,према процени појединачно или заједно, уколико има повређених указивање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад

3. Обавештавање родитеља – обавља се одмах након заустављања насиља.

Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета, обавештава се центар за социјални рад.

4. Консултације се остварују непосредно по појави сумње и /или по стицању информација о насиљу. Обављају се у оквиру утанове:

- ☐ **Са колегом: ос, дежурни наставник**
- ☐ **Са Тимом за заштиту од насиља**
- ☐ **Са психологом, педагогом, директором и школским полицајцем**
- ☐ **Са Парламентом ученика.**

У зависности од сложености ситуације, консултације се могу обавити са

службама изван школе:

- ☐ Министарство просвете – надлежна школска управа;
- ☐ са надлежном службом локалног центра за социјални рад;
- ☐ полиција;
- ☐ правосудни органи;
- ☐ специјализована здравствена служба.

Консултације су важне да би се:

- ☐ Разјасниле околности и на прави начин анализирале чињенице и проценио ниво ризика и предузеле одговарајуће мере и активности
- ☐ Направио план заштите
- ☐ Избегла конфузија и спречиле некоординисане акције које могу водити поновном проживљавању искуства жртве

У консултацији треба:

Изнети детаљан, објективан опис насиља, без процене и тумачења, водећи рачуна о приватности ученика и других учесника у насиљу

- ☐ Одредити улоге, задатке и одговорности у установи

- ☐ Идентификовати улогу, задатке и професионалну одговорност других учесника (стручњака)
- ☐ Донети одлуку о начину реаговања и праћења

Приликом консултација са колегама унутар и/или изван установе обавезно је поштовати **принцип поверљивости**, као и **принцип о заштити најбољег интереса ученика**.

5. Мере и активности - након откривања насиља и обављених консултација са релевантним стручњацима, могуће је, у зависности од тежине **предузети следеће акције**:

- ☐ Оперативни план заштите – сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа, за све ученике – учеснике насиља и злостављања (онај који трпи насиље, који га чини и сведоци).

План садржи: активности усмерене на промену понашања

– **појачан васпитни рад, мере друштвено корисног рада**, рад са родитељем, рад са оз, укључивање УП, а по потреби и органа управљања; носиоце тих активности и временску динамику; начине по којима ће се обезбедити укључивање свих учесника у ширу

друштвену заједницу. Када Тим процени да постоји потреба да се прилагоди и образовни рад, предложиће Тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему иоп-а.

У припрему плана заштите укључују се представници оз, УП, као и учесници у насиљу и злостављању. Када су у мере и активности укључене друге организације и службе, одредиће се задаци, одговорна лица, динамика и начини међусобног извештавања.

- □ За трећи ниво насиља и злостављања директор подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава министарство, надлежну школску управу у року од 24h. Пријава се подноси у усменој и писаној форми. Пријава садржи податке о ученику и породици, који су у том моменту познати и разлоге за упућивање.

Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, уколико не постоји процена да тиме може да буде угрожен најбољи интерес ученика.

Директор обавља комуникацију са медијима, уколико је она неопходна, а уколико је он учесник насиља, онда то чини председник ШО.

ВАЖНО: у образовно-васпитном систему нема места за истрагу и доказивање злостављања и занемаривања. Ти задаци су у надлежности других система.

6. Праћење ефеката предузетих мера

Тим за заштиту ученика је у обавези да, у сарадњи са запосленима у установи и релевантним установама, прати ефекте предузетих заштитних мера. У оквиру мера заштите планирају се и активности којима ће се обезбедити реинтеграција или поновно укључивање свих учесника насиља у заједницу установе и њихов даљи безбедан и квалитетан живот и рад у установи. План реинтеграције ће зависити од фактора као што су: врста и тежина насилног чина, последице насиља по појединца и колектив, број учесника и сл. Праћење и вредновање предузетих активности условљава планирање новог циклуса Програма заштите ученика од насиља.

IV СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ПРЕВЕНТИВНИ РАД, БЛАГОВРЕМЕНО УОЧАВАЊЕ, ПРЕПОЗНАВАЊЕ, РЕАГОВАЊЕ НА НАСИЉЕ, ЗЛОСТАВЉАЊЕ И ЗАНЕМАРИВАЊЕ

Стручно усавршавање запослених се спроводи са циљем унапређивања компетенција запослених у школи за адекватно разумевање појава насиља, планирања превентивних активности, поступање и вођење процеса заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Чланови тима треба да показују високу професионалност у раду, добре комуникативне способности, као и да у својој личној и професионалној биографији немају елемената насилног понашања.

Ради ефикасности рада тима, потребно је да сви у школи (запослени, ученици и родитељи-старатељи) буду информисани о томе ко су чланови тима и да њихова имена буду истакнута на огласној табли на видном месту. Организација рада тима и време у коме су обавезни да предузимају мере треба да буду у складу са радним временом школе, тако да током радног времена школе неко од чланова тима буде на располагању.

Задаци чланова Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације:

- ☐ учествују у обуци за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- ☐ информишу и пруже основну обуку за све запослене у школи са циљем стицања минимума знања и вештина неопходних за превенцију, препознавање, процену и реаговање на појаву насиља, злостављања и занемаривања ученика;
- ☐ организују упознавање ученика, родитеља-старатеља и локалне заједнице са Општим протоколом за заштиту деце од злостављања и занемаривања и Посебним протоколом;
- ☐ координирају израду и реализацију Програма заштите ученика од насиља (превентивне и интервентне активности);
- ☐ организују консултације у школи и процењују нивое ризика за безбедност ученика;
- ☐ прате и процењују ефекте предузетих мера у заштити ученика;
- ☐ сарађују са релевантним установама;
- ☐ припремају план наступа школе пред медијима и јавношћу;
- ☐ организују евидентирање појава насиља;

- ☐ прикупљају документацију;
- ☐ извештавају стручна тела и органе управљања.

Запослени у школи (одељењски старешина, педагог, школски полицајац, директор) у обавези су да воде евиденцију о појави насиља. Тим за заштиту ученика од насиља прикупља документацију у случајевима који захтевају његово укључивање – други и трећи ниво насиља.

Документација треба да се чува на сигурном месту, како би се обезбедила

поверљивост података – за то су задужени педагог и психолог. Документација Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације садржи:

- ☐ образац евиденције присуства чланова тима
- ☐ образац пријаве насилног понашања
- ☐ извештај чланова тима о дешавањима у установи за протеклу седмицу
- ☐ записник са дневним редом састанка тима и предложеним мерама за актуелне случајеве и дешавања
- ☐ евиденцију дописа за друге установе и из других установа
- ☐ изјавње ученика - учесника у актуелним дешавањима и случајевима насиља
- ☐ праћење остваривања конкретних планова заштите другог и трећег нивоа
- ☐ укључивање родитеља
- ☐ анализе стања и извештаја.

Тим подноси извештај директору два пута годишње. Директор извештава НВ, ШО, СР. Извештај о остваривању програма заштите је саставни део извештаја о годишњем раду установе. Извештај садржи: анализу ефеката превентивних мера и активности и резултате самовредновања у овој области, број и врсту случајева насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације, предузете интервентне мере и активности, као и њихове ефекте. Директор одлучује о дозволи приступа документацији и подацима у поступку заштите ученика, осим ако је на основу закона, а на захтев суда, обавезан да их достави.

ДЕФИНИСАЊЕ УЛОГА СВИХ АКТЕРА У ШКОЛИ

НОСИОЦИ АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНОСТ	ПОСТУПЦИ
Одељењски старешина	Обезбеђује заштиту угроженог детета, пружа подршку и улива сигурност, по потреби покреће унутрашњу заштитну мрежу и сегменте спољашње мреже, изриче васпитно-дисциплинске мере у складу са законом	Зауставља насиље, истражује шта се десило, ко су актери, где се десило, евидентира, прати, консултује и сарађује са ПП службом, школским тимом, вршњачким тимом, обавештава све наведене актере као и родитеље ученика
Одељењско веће	Праћење остваривања образовно-васпитног рада на нивоу већа, обезбеђивање услова за свестран развој ученика, праћење рада ученика и поштовање њихових права као и испуњавање обавеза од стране ученика и наставника	Организација образовно-васпитних активности, праћење реализације, праћење постигнућа ученика (путем извештаја), евидентирање потешкоћа и проблема

		током реализације зацртаних планова и програма, оцена успешности, изрицање похвала, додела награда и изрицање васпитно-дисциплинских мера за лакше повреде дужности и обавеза ученика
Наставничко веће	Организација свих видова васпитно_образовног рада у школи, доноси одлуку о изборним и факултативним активностима које ће се остваривати у школи, врши поделу одељења на наставнике, разредних старешинстава, прати реализацију свих активности и остваривање задатака зацртаних школским документима за одређену школску годину и школским актима. Прати и вреднује рад стручних органа као и рад друштвених организација, саветодавних и управних тела школе додељује награде и похвале за постигнуте резултате, изриче васпитно-дисциплинске мере за учињену тежу повреду дужности ученика и именује и предлаже чланове за стручне активе у оквиру установе из реда наставника и стручних сарадника	Разматрање извештаја, анализа, доношење оцена успешности и квалитета рада свих учесника у образовно-васпитном процесу и нивоа постигнућа, доношење одлука о изрицању дисциплинских мера за теже повреде дужности, додела похвала и награда.
Педагошко-психолошка служба	Старају се о свеукупном развоју ученика, брину о његовом напредовању у настави, о	Саветодавне активности, праћење, посматрање, вођење документације,

	процесу уклапања у колектив, социјализацији, баве се саветодавним радом, учествују у раду Тима за заштиту ученика од насиља, руководе Вршњачким тимом за ненасилно решавање конфликта	истраживачка активност, сарадња са сегментима унутрашње и екстрне заштитне мреже, обука вршњачких медијатора, спровођење радионица
Директор школе	Стара се о остваривању стандарда постигнућа и унапређивању васпитно-Руководи и председава седницама НВ и Педагошког колегијума, организује и образовног рада; предузима мере у случајевима повреда забрана и недоличног понашања запосленог и његовог негативног утицаја на децу и ученике; одлучује о правима, обавезама и одговорностима ученика; покреће и води дисциплинске поступке против запослених и ученика	Руководи и председава седницама НВ и Педагошког колегијума, организује и контролише рад свих запослених у школи, изриче казне и мере, предузима мере за очување безбедности објекта и нормалан рад у истом, саветује, пружа подршку и заштиту, учествује и председава раду Комисије за заштиту деце од злостављања, обавештава надлежне органе и координира сарадњу са спољашњом заштитном мрежом
Предметни наставници	Одговорни су за редовно одржавање свих видова наставе и обезбеђивање реда и материјалних и других услова за квалитетан рад, али и за безбедност ученика током рада	Одржавају дисциплину, уочавају и пријављују насиље, заустављају насиље, смирују ситуацију, пријављују и активирају унутрашњу заштитну мрежу уколико не могу самостално да реше конфликт, воде евиденцију

Дежурни наставници	Редовно обавља дежурство, стара се о реду и безбедности ученика током свог дежурства као и о безбедности објекта током рада	На звук звона пушта ученике у објекат, води рачуна да се евидентира присуство трећих лица, уочава, зауставља и пријављује случајеве насиља, ангажује чланове интерне заштитне мреже по потреби потреби
Помоћно особље	Води рачуна о исправности објекта, апарата и уређаја, о хигијени свих просторија и естетском изгледу истих, отклања све кварове и оштећења која могу бити опасна по здравље и живот деце	Чисте, рибају, поправљају, пријављују кварове, упозоравају на критична места у школи и школском дворишту, прате и уочавају ученике који се насилно понашају према другој деци или наносе штету имовини и то пријављују дежурном наставнику, разредном старешини, секретару школе, директору или стручним сарадницима
Школски полицајац	Води рачуна о безбедности ученика и радника школе	Уочава, зауставља и пријављује насиље, члан је школског тима за насиље и сарађује са члановима тима, води евиденцију и пријављује полицијској станици случајеве насиља са последицама, дежура, обезбеђује безбедност приликом уласка у школу и дежура у дворишту на великом одмору

V ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Израда програма превенције болести зависности, васпитно запушног и свих облика деликвеног понашања	Учешће ученика у изради програма	Учешће наставника у изради програма	На састанку ШТ	Унапређење квалитета живота ученика: -развијањем негативног става код ученика, према коришћењу ПАС, - развијање социјално пожељних облика комуникације и стварање безбедне средине за живот и рад ученика -укључивање свих носилаца превентивних и интервентних активности
Континуирано усклађивање подзаконских аката школе са свим законским изменама	Информисање ученика о законским изменама	Континуирано информисање у сарадњи са секретаром школе	На састанку	
Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака свих актера школе	Учествовање у доношењу правила понашања у школи	Учествовање у доношењу правила понашања у школи	На седници Наставничког већа	

Реализација радионица о штетности и опасности употреба ПАС, као и о ризицима деликвентог понашања	Учестововање у радионицама	Реализација радионица	На часовима ОС
Обавештавање родитеља и разговор о ситуацијама употребе ПАС и/или испољавања ризичних облика понашања	Разговори, размена информација	Разговори ОС и предметних наставника	На одмору, пре и после наставе
Евалуација програма и евентуалне измене на основу документације	Исказивање мишљења о активностима програма	Исказивање мишљења о активностима програма	На састанцима, седници Наставничког већа

VI ПЛАН ПОДРШКЕ ЗА КРИЗНЕ СИТУАЦИЈЕ

Установа формира Тим за кризне догађаје у оквиру Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Тим за кризне догађаје формира се у циљу ефикаснијег поступања установе у кризним догађајима. Програм поступања установе у кризним догађајима израђује се као обавезни и саставни део програма за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и саставни је део школског програма и годишњег плана рада.

Директор школе руководи тимом за кризне догађаје. Чланови тима ће се бирати сваке школске године из редова запослених, уз представнике родитеља и представнике спољашњих мрежа заштите.

Број и састав Тима одређује директор сваке школске године, а у складу са специфичностима рада установе. Обавезни чланови тима ће бити: координатор Тима за заштиту, представник родитеља, стручни сарадник и одговарајући наставници.

Чланови Тима за кризне догађаје дужни су да благовремено реагују и обавештавају одговорна лица о потенцијалним ризицима и опасностима у установи, као и у ситуацијама када је дошло до неког од догађаја описаних у Програму: елементарне непогоде: поплава, земљотрес, пожар; масовно тровање; дојаве о подметнутим експлозивним направама; талачка криза; насиље већих размера: масовне туче, вишеструка убитства, терористички напад; техничко-технолошке опасности: изливање и испаравање отровних материја, експлозија; епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа; природна смрт детета/ученика; покушај убиства и убиство детета у установи или ван ње; покушај самоубиства ученика у установи или ван ње; природна смрт, убиство или самоубиство запосленог у установи; саобраћајна несрећа у којој је повређено или настрадало дете или запослени; нестанак детета/ученика и други кризни догађаји.

Именовани чланови имају своја посебна задужења у поступању (пружање прве помоћи, евакуација, узбуњивање, обавештавање и информисање јавности) али и обавезу да координирано реагују и поступају.

Директор решењем одређује и дефинише улогу чланова тима за кризне догађаје.

ПОСТУПАЊЕ УСТАНОВЕ КАДА СЕ ДЕСИ КРИЗНИ ДОГАЂАЈ

Када установа има сазнање да се догодио кризни догађај одмах, а најкасније у року од 24 сата, активира Тим за кризне догађаје, који има следеће задатке:

- Прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних служби,
- Успостављање сарадње са спољашњом заштитном мрежом,
- Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције,
- Благовремено информисање деце/ученика, родитеља, запослених и медија о догађају,
- Психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленима,
- Израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи,
- Организација евентуалних комеморативних активности,
- Праћење реализације планова и евалуација,
- Вођење документације и извештавање,
- Други послови који могу бити од значаја у ситуацијама када се деси кризни догађај.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ И ПРАЋЕЊА	ДИНАМИКА
Израда програма поступања у кризним ситуацијама	Чланови Тима за заштиту	Током школске године у складу са потребама	Јун 2026.
Упознавање Наставничког већа, Савета родитеља и Ученичког парламента са	Чланови Тима за заштиту и кризне ситуације	На редовним састанцима	Јун, 2026. и септембар 2026.

Програмом поступања у кризним ситуацијама			
Стручно усавршавање чланова тима за кризне ситуације	Чланови Тима за заштиту и кризне ситуације	Током шк.године у складу са планом стручног усавршавања	Током шк.године
Упознавање са Приручником о поступању у кризним ситуацијама	Чланови Тима за заштиту	На почетку шк.године кроз састанке	Септембар, 2026.
Прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних служби	Тим за кризне догађаје, директор и друге релеватне институције (МП, ШУ, МУП, ЦСР, ДЗ и др.)	Реагује се одмах по догађају, а најкасније 24 сата. О свему се води документације, записник тима, службене белешке, изјаве директора, обавештења и сл.	По потреби
Сарадња са релевантним институцијама	Тим за кризне ситуације, директор, запослени	Обавештавање свих институција о догађају, израда плана деловања, плана заштите, подела задужења и деловање у оквиру планова.	По потреби
Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне ситуације	Тим за кризне ситуације, психолог, директор	Размена информација о догађају и свим детаљима, процена ризика и начини деловања мобилног тима. Пружање психосоцијалне	Према потребама и процени

		помоћи деци и другим угроженима.	
Информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају	Директор, други запослени које овласти директор	Саопштења, обавештења, изјаве о свим провереним и тачним информацијама у складу са догађајима	Редовно
Психосоцијална помоћ ученицима и запосленима	Тим за кризне ситуације, психолог, педагог	Праћење понашања, пружање помоћи, укључивање представника из система здравствене заштите	Континуирано
Израда и реализација плана рада установе у измењеним условима	Тим за кризне ситуације, директор	У складу са догађајем Тим за кризне ситуације прави план деловања и рада у измењеним условима. План садржи конкретне активности/мере, динамика остварења, начин извршења, начин праћења и извештавања. План се прати, евалуира и ревидира у складу са потребама.	Током кризне ситуације и након
Организација евентуалних комеморативних активности	Тим за кризне догађаје	Организација, спровођење, записници тима	У складу са потребом
Праћење реализације плана и евалуација	Тим за кризне догађаје	Евалуација предузетих мера	По потреби

Вођење документације	Тим за кризне догађаје	Тим води и чува документацију. Доставља извештај Школској управи у року од 15 дана од наступања периода стабилизације рада у установи.	По потреби
----------------------	------------------------	--	------------

VII ПРОЦЕНА РИЗИКА

У сврхе делотворног спровођења неопходних мера и активности ради заштите и безбедности у установи, школа је извршила процену снага, капацитета у складу са специфичностима установе, како би се суочила са потенцијалним кризним догађајима. Процена је вршена на основу постојећих аката: Плана заштите од пожара (потврђен од стране Управе за ванредне ситуације број 217.5-216/2022 од 8.11.2022. године); Плана заштите и спасавања (потврђен од стране Управе за ванредне ситуације број 21.7-22-14 од 6.2.2023. године); Процене ризика од катастрофа (потврђена од стране Управе за ванредне ситуације број 87.4-343 од 5.12.2022. године) и Акта о процени ризика у заштити лица, имовине и пословања од 16.6.2022. године

Чланови Тима за кризне догађаје дужни су да се упознају са горе наведеним актима, као и да упознају све запослене са кључним тачкама овог Програма.

План евакуације истакнут је на видним местима у ходницима школе. Чланови Тима за ванредне ситуације су дужни да заједно са запосленима проуче План евакуације, разјасне недоумице и упознају ученике и родитеље/законске заступник са планом евакуације.

VIII ПЛАН ПОСТУПАЊА

У складу са евакуационим планом школе, безбедна места у установи су у случају:

1. дојава експлозивне направе: организована евакуација ученика на плато у улици Милешевска бр. или у парк у улици Томаша Жежа бр.

2. претња оружаним нападом: за кључавање у учионице, ако је безбедно одмах евакуисати ученике у на плато у улици Милешевска бр. или у парк у улици Томаша Жежа бр.

3. терористички напад: проактивно деловање у циљу смањења ризика у случају попенцијалног безбедносног инцидента / терористичког напада јесу планови и процедуре које ће бити функционални. По изради планова потребно је едуковати запослене, а затим спроводити вежбе са запосленима и ученицима. Обука запослених поред физичког обезбеђења да уоче сумњива лица, дојављивање и обавештавање запослених путем вибер групе са шифром „криза“. Наставници се са ученицима закључавају у учионице, скривају се под клупе и у потпуној тишини чекају оглашавање Тима за кризне ситуације. Одмах се зову надлежне службе: полиција, хитна помоћ, ватрогасци и обавештава надлежна Школска управа. Чекају се даља упутства надлежних.

4. пожар: сви запослени треба да се обуче за руковање противпожарним апаратима, ученици, запослени повлаче се и евакуишу по плану евакуације ка безбедним излазима из објекта, део гардеробе стављају преко главе и уста како би спречили гушење димом.

5. поплава: уколико је могуће, евакуационим путевима изаћи из зграде. У немогућности, попети ученике на највиши ниво – трећи и четврти спрат, у зависности од места са кога прети поплава.

6. земљотрес: приликом првог удара ученици се спуштају испод клупа, ако су у ходнику, крећу се уза зид, чекају престанак првог удара и брзим кораком, предвођени наставником, утврђеним евакуационим путевима напуштају објект и одлазе у најудаљенији део дворишта са рукама изнад главе.

Посебну пажњу треба посветити евакуацији ученика са оштећењем слуха, инвалидитетом, сметњама у развоју. Ученик је одмах уз наставника који предводи евакуацију.

АЛАРМИРАЊЕ У СЛУЧАЈУ ОПАСНОСТИ

1. У случају пожара – укључује се противпожарни аларм;
2. У случају дојаве експлозивне направе – оглашава се три пута испрекидано звоно;
3. Претње оружаним нападом – вајбер порука наставницима са шифром „опасност“;
4. Терористички напад – вајбер порука наставницима са шифром „криза“.

Школа има планове евакуације који су на видном месту . Приликом горе наведених догађаја, обучени наставници поштују утврђене процедуре и старају се да се оне спроводе без панике и нежељених последица паничних реакција.

Редослед у спровођењу евакуације на три излаза :

1. Приземље – ученици првог разреда излазе на мала метална врата у двориште.
 2. Ученици на првом нивоу излазе на главна предња врата.
 3. Ученици са првог спрата силазе споредним степеницама на десну и леву страну , где се налазе и учионице и главним степеницама они који су им најближи.
 4. Ученици у поткровљу силазе на десна и лева врата, где се налазе учионице.
- Ред у ходнику и на степеницама обезбеђују чланови Тима за кризне ситуације и упућују наставнике који изводе ученике на безбедне и проходне излазе.
5. Први излазе брзим кораком ученици са нижих нивоа зграде како би се обезбедила проходност степеништа.

6. Ученици не носе ствари са собом.

У СЛУЧАЈУ ПРОГЛАШЕЊА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ/ ВАНРЕДНОГ СТАЊА

Установа поступа у складу са прописима који то уређују. Када установу погоди кризни догађај, могуће је да због преплављености емоцијама буде угрожена способност рационалног доношења одлука. Код ученика, наставника, родитеља могу бити видљиве појаве различитих психолошких и психосоматских реакција. Тада је битно да установа добије помоћ и правовремену подршку на стручан начин. Спремност установе да се суочава са евентуалним кризним догађајем биће могућа уз правовремено и континуирано јачање отпорности и спремности за суочавање са евентуалним кризним догађајима :

1. Координација активности: планирање, организација, сарадња унутар установе и сарадња са спољашњом заштитном мрежом
2. Психосоцијална подршка: праћење реаговања, процена потребе за психосоцијалном подршком и пружање индивидуалне и групне подршке
3. Информисање: прикупљање, проверавање, селекција и дистрибуција информација, припремање обавештења и саопштења за родитеље, ученике, медије

Психолог, едагог и логопед школе су важни члан Тима за кризне ситуације који пружају јасне смернице запосленима за јачање компетенција за психосоцијалну подршку. Чланови Тима задужени за информисање, проверавају, селекују информације и припремају саопштења за ученике, запослене, родитеље и медије.

VIII ЕВАЛУАЦИЈА РЕАГОВАЊА УСТАНОВЕ НА КРИЗНЕ ДОГАЂАЈЕ

Неопходно је да Тим за кризне догађаје дефинише јасне циљеве евалуације и да анализира прецизно сваки евентуални кризни догађај. Евалуација треба да садржи:

1. Јасне податке о кризном догађају – време, место, узрок;

2. Прикупљене податке о реаговању установе – запослених, ученика, родитеља и то кроз обављене разговоре и фокус групе и састанке са заинтересованим странама;

3. Анализу безбедносних поступака у установи током кризног догађаја и план унапређења оних процедура које нису функционисале у кризном догађају на најбољи начин

4. Детаљни извештај и мере за унапређивање свих процеса реакције у кризним догађајима

IX КОМУНИКАЦИЈА СА МЕДИЈИМА И ДРУГИМ ЦИЉНИМ ГРУПАМА

Директор школе задужен је за комуникацију са медијима и пружање проверене, поуздане и благовремене информације, водећи рачуна о заштити података о личности . Директор у сарадњи са секретаром и Тимом припрема саопштење на основу прикупљених чињеница и водећи рачуна да се установа и сви њени чланови понашају професионално , одговорно и са емпатијом и разумевањем. Начин саопштавања:

- Писмено обавештење за јавност ;
- Усмена изјава за медије;;
- Конференција за медије
- Објаве на сајту

Ширење непроверених, конфузних, половичних, сензационалистичких вести и објава треба спречити и санкционисати ако се шире из установе. Професионално, истинито извештавање у складу са етичким кодексом једини је начин информисања коју наша установа може и морада примењује.

X ПРИЛОЗИ

ОБРАСЦИ

ОБРАЗАЦ 1

**ДА ДЕЦУ НЕ
БОЛИ КАДА СУ
У ШКОЛИ!**

* Када се догађај десно (датум и време): _____

* Место догађања: 1. учионица 2. ходник 3. двориште 4. игралиште-терен
5. остало: _____

* Догађај: 1. туча 2. свађа 3. вређање 4. уништавање имовине
5. оговарање и давање надимака 6. остало _____

* Ко је учествовао (име, презиме, одељење):

* Очевици сукоба (име, презиме, одељење):

* Узрок сукоба: _____ * Последице сукоба: _____

* Опште сукоба: _____

* Ко је пријавио догађај? _____

* Ко је пријављено? _____

* Начин решавања проблема:
1. договор сукобљених страна 2. посредовање вршњачког тима
3. разговор и опомена - одељенског старешине
- педагога-психолога
- директора
4. разговор са родитељима 5. укор 6. надокнада штете 7. остало:

* Предлог за спречавање насиља: _____

Датум попуњавања: _____ Попунио: _____

ОБРАЗАЦ 2

ИНДИВИДУАЛНИ ПЛАН ПОДРШКЕ/ЗАШТИТЕ -

ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ РАД СА УЧЕНИКОМ

Датум евалуације:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ УЧЕНИКА	
ДАТУМ РОЂЕЊА	
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ	
ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА	

Ученик живи са:

- 1) оба родитеља
- 2) мајком
- 3) оцем
- 4) старатељем
- 5) друго ..хранитељска породица.....

Јаке стране/ капацитети ученика <i>(које облике понашања ученик испољава који су у складу са школским обавезама и очекивањима одељењске заједнице и одељенског старешине, у којим активностима је успешан и/или показује високу мотивисаност, у чему је</i>	
--	--

<i>самосталан, истрајан и доследан...)</i>	
Испољени проблеми у понашању	
Приоритетни проблем <i>(конкрено понашање и последица понашања по ученика и ко је још изложен последицама)</i>	
Процена нивоа насиља <i>(Процена озбиљности испољеног понашања према нивоима насиља - која су правила прекршена, које последице су настале)</i>	
Дугорочни циљ и очекивани исход/промена <i>(жељено понашање у виду знања, вештине и вредности)</i>	

Краткорочни циљ и очекивани исход/промена (прва жељена промена у понашању, вештине и вредности које ученик треба да усвоји)	
Сарадња са родитељима ученика (саветодавни рад, план подршке у породици)	

У којој мери дете већ показује жељено понашање:

- (нимало)
- (помало)
- (често)
- (врло често)
- (скоро увек)

ОБРАЗАЦ 3

ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ РАД И ДРУШТВЕНО КОРИСТАН РАД

Датум:

[illegible]

РОДИТЕЉ			
ШКОЛСКИ ПОЛИЦАЈАЦ			

ДРУШТВЕНО КОРИСТАН РАД

Друштвено користан рад за ученика:

Васпитна мера/васпитно-дисциплинска мера:

Период обављања ДКР:

Активности за ученика током трајања друштвено-корисног рада:

- Ко прати реализацију:

- (одељ.старешина, психолог, педагог, директор)

Напомена:

ОБРАЗАЦ 4

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ЗАШТИТЕ ЗА ОДЕЉЕЊЕ

Циљеви плана заштите:

-

Реализатор активности	Активност	На кога је усмерена активност	Време реализације	Начин рада	Исходи
Одељенски старешина	Праћење понашања ученика у наредном периоду				
Одељенски старешина	Разговори са родитељима/с таратељима/ хранитељима				

Одељенски старешина	Рад са одељенском заједницом				
Педагог, психолог	Разговори са ученицима				
Педагог, психолог	Праћење атмосфере у одељењу				
Педагог, психолог	Разговор са родитељима				

4. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамина	Начин праћења
Формирање секција за ученике	Сваке школске године у складу са интересовањима ученика и задужењима у оквиру 40часовне радне недеље формирају се секције са планом и програмом рада (драмска, новинарска, хор, ликовна,	Наставници разредне и предметне наставе	Август	Кроз извештај о раду секција

	информатичка, спортске секције, литерарна, рецитаторска, библиотечка секција и друге...)			
Вршњачки тим	Сваке године се организује пријем ученика старијих разреда у Вршњачки тим школе који има за циљ вршњачку едукацију других ученика на теме које су актуелне и блиске ученицима	Педагог школе, наставница енглеског језика	Октобар	Извештај о раду Вршњачког тима, фотографије, фејсбук старница
Хуманитарне активности	У току шк.године Ученички парламент и други ученици организују хуманитарне активности за помоћ деци која бораве у Прихватилишту	Координатори Ученичког парламента, ученици	Октобар , мај	Извештај о раду Ученичког парламента
Активности Црвеног крста и Дечијег Савеза	Бројне активности, манифестација, конкурси у организацији и у сарадњи са Црвеним	Координатори Ц.К. и Д.С.	Током школске године	Извештај о раду организација

	Крстом и Дечијим Савезом			
Манифестације на нивоу Града	Ноћ Истраживача, Ноћ музеја, Сајам образовања, Манифестације у Палати науке, Вукобратовићеви дани информатике, ИКТ GIRLS ...	Наставници предметне наставе	Током школске године	Извештаји, фотографије, сајт школе, летопис
Амбијентална настава	На нивоу шк.године организују се бројне посете позориштима Града Београда, биоскопи, Путујуће учионице	Наставници разредне и предметне наставе, одељењске старешине	Током шк.године	Евиденције у дневнику рада

5. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

- Упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да сами свесно доприносе сопственом професионалном развоју.
- Упознавање ученика са светом рада и занимања, системом средњег васпитања и образовања и њихово оспособљавање за самостално прикупљање информација које се односе на свет рада и систем средњег образовања.
- Формирање правилних ставова према раду
- Оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања
- Подстицање ученика на испитивачко, експлоративно понашање према себи и свету рада

- Успостављање сарадње са ученичким родитељима и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци у подстицању и усмеравању њиховог професионалног развоја
- Успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамина	Начин праћења
Информисање ученика 7.и 8.разреда са активностима у школи у оквиру професионалне оријентације	Кроз часове одељењске заједнице	Одељењске старешине, Тим за професионалну оријентацију, психолог, педагог	Септембар –октобар	Реализација часова одељењске заједнице
Индивидуални разговори са ученицима 8.разреда	У оквиру саветодавног рада психолошко-педагошке службе	Психолог, педагог, одељ.старешине	Током шк.године	Извештаји стр.сарадника
Анкетирање ученика 8.разреда на тему професионалне оријентације	Педагошко-психолошка служба на часовима одељ.заједнице	Психолог, педагог	Прво полугодиште	Извештаји стр.сарадника, евиденција у дневнику
Презентација и предавање за ученике „Кораци у избору занимања“	Психолог и педагог на часовима одељењске заједнице у 8.разредима	Психолог, педагог	Прво полугодиште	Извештаји стр.сарадника, евиденција у дневнику рада
Родитељски састанак за родитеље осмака на тему завршног испита и уписа у средње школе, упознавање са	Директор школе организује заједнички родитељски састанак за родитеље ученика 8.разреда	Директор школе, одељењске старешине, родитељи ученика	Новембар	Извештај о раду директора, евиденција састанака у дневнику рада, извештај о раду школе, списак присутних

Платформом „Моја средња школа“				
Посета Сајму образовања	Одељењске старешине и ученици	Одељењске старешине, ученици, Тим за професионалну оријентацију	Април-мај	Фотографије, извештаји
Организовање Сајма образовања у школи	У фискултурној сали школи у госте долазе средње школе из Београда и имају свој штанд представљања ученицима 7.и 8.разреда	Директор школе, помоћник директора, одељењске старешине, Тим за професионалну оријентацију	Април	Фотографије, сајт школе, фејсбук страница, летопис школе, извештај, записник Тима за проф.оријентацију
Сарадња са Националном службом за запошљавање	Упућивање ученика на тестирања при НСЗЗ	ППП службам, одељењске старешине	Друго полугодиште	Извештај

6. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ:

- Стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здравим начином живота и развојем хуманих односа међу људима
- Усвајање знања о чувању здравља, болести и знања о чувању здравља, болести и могућностима лечења
- Развијање свести и одговорности појединца за сопствено здравље, о значају личне хигијене, хигијене исхране и хигијенског начина живота
- Подизање здравствене културе ученика тако да брига о здрављу буде саставни део свакодневних навика, потреба и поступања;

- Спровођење примарне превенције од болести зависности;
- Учесће ученика у унапређењу животне средине и хигијенско – естетског очувања школе.
- Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређивању здравља ученика.

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења
Развијање међупредметне компетенције одговорност за сопствено здравље	Сарадња стручних већа на повезивању наставних и ваннаставних активности - часови свет око нас , природа и друштво, биологија, физичко и здравствено васпитање, хемија, српски и страни језик историја, географија, ликовна култура, грађанско васпитање.	Наставници разредне и предметне наставе	Током школске године	Евиденција наставника о реализацији часова где се развија међупредметна компетенција о одговорност за сопствено здравље
Пренетивни систематски и стоматолошки прегледи Дома здравља	Педијатри и доктори стоматологије редовно долазе у школу и врше систематске прегледе	Дом здравља, стручни сарадници	Током шк.године	Здравствени картони ученика
Пројекат „Колико шећера попијем“	Наставници биологије раде са ученицима	Наставници биологије	Током шк.године	Извештаји , записници са састанака стручног већа

	старијих разреда пројекат			
Индивидуални саветодавни рад са ученицима и родитељима	Повезивање ученика и њихових родитеља са специјализованом здравственом службом по потреби			
Неговање здравих стилова живота у погледу физичког здравља	Реализацијом ЧОСа, на часовима редовне наставе, слободних активности, радионица стручних сарадника школе и сарадника здравствених установа града Београда, оспособити ученике да умеју да утврде сопствене потребе за храном и њихов однос са растом и развојем, за формирање ставова у погледу исхране, развијање личне одговорности за бригу о телу, потреба за одмором; спавање и рекреација;	Наставници предметне и разредне наставе, стручни сарадници	Током године	Евиденција часова у дневнику рада, изв.стр.сарадника

	коришћења слободног времена			
Неговање здравих стилова живота у погледу менталног здравља	Реализацијом ЧОСа, на часовима редовне наставе, слободних активности, радионица стручних сарадника школе и сарадника здравствених установа града Београда, индивидуалним разговорима омогућити ученицима спознају о себи, изграђивање сопственог концепта, правилно вредновање понашања, препознавање осећања, развијати свест о сличностима и разликама наших осећања, акција, изгледа; евидентирање промена у развоја; проналажење начина за превазилажење	Учитељи, предметни наставници, одељењске старешине, стручна служба школе, сарадници здравствених установа	Током године	есдневник - евиденција редовних часова, ЧОСа, радионица, лична евиденција одељењског старешине, педагога, психолога, евиденција сарадника здравствених установа

	психолошких проблем, савладавање развојних страхова и анксиозности			
Обележавање значајних датума везаних за здравствену превенцију	На часовима редовне наставе појединих предмета, секција	Наставници, ученици	По календару значајних датума везаних за здравље	Фотографије, панои, продукти, сајт школе, фејсбук страница школе

7. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења
Подршка деци из осетљивих група	Идентификација и саветодавни рад и обезбеђивање подршке ученицима с тешкоћама у емоционалном развоју, сазревању и оних са тежим породичним проблемима, деце са променама у понашању, тешкоћама у	Учитељи, наставници, стручни сарадници	Континуирано	Лична евиденција наставника, стр.сарадника, службене белешке

	напредовању и деце из депривираних средина, праћење адаптације ученика из осетљивих група			
Подршка родитељима деце из осетљивих група	Оспособљавање родитеља за решавање проблема, саветодавни рад са родитељима, Информисање / упућивање родитеља о врстама помоћи које могу остварити кроз различите институције	Одељењске старешине, стручни сарадници	Континуирано	Лична евиденција рада наставника, стр.сарадника
Сарадња са Центром за социјални рад	Информисање сарадника ЦСР о породичном статусу, праћење породичног статуса, Праћење ефеката указане социјалне помоћи информисање, заједнички састанци са радницима Центра, сарадња са мобилним тимовима, Ресурс Центрима,	Одељењске старешине,стр.сарадници	Континуирано по потреби	Службене блешке, извештаји, лична евиденција наставника и стр.сарадника

Хуманитарне акције на нивоу школе	Организовање прикупљање помоћи у виду нивчаних и других хигијенских средстава за децу из осетљивих група и децу из Прихватилишта града Београда	Ученички парламент, наставници	Током шк.године	Фотографије, извештаји, сајт школе
Сарадња са хранитељским породицама наших ученика	Праћење ученика и сарадња са породицама у којима живе, размена важних информација о понашању и напредовању ученика, давање смерница за рад са њима	Психолог, педагог, одељењске старешине	Континуирано	Службене белешке, лична евиденција старешина и стр.сарадника
Обезбеђивање бесплатних уџбеника и оброка за ученике из осетљивих група (примаоци социјалне помоћи, ученици који похађају наставу по ИОП, ученици са ретким болестима, без	Помоћ обезбеђена од стране Министарства Просвете и у складу са Правилником о исхрани ученика	Одељењске старешина, директор, помоћник директора	Септембар, март	Евиденција школе

родитељског старања и сл)				
---------------------------	--	--	--	--

8. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљеви:

- развијање позитивног односа према природи -изграђивање свести ученика о заштити животне средине
- -оплемењивање уже и шире околине
- -стицање одговарајућих знања и формирање правилног односа према уређењу школе и насеља
- стицање знања о друштвеним , природним, привредним и техничким појавама и токовима који мењају ,обогаћују или угрожавају животну средину. доприносе очувању и заштити човекове околине и активно утичу на еколошко , хигијенско и естетско уређење школског простора

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења
Учење ученика о значај очувања разноликости живог света на планети	Реализација градива на часовима редовне и додатне наставе	Наставници биологије и ученици	Наставници и ученици	Евиденција у дневницима васпитнообразовног рада
Учење ученика о заштити од загађивања	Предавања и презентације на часовима редовне наставе, слободних наставних активности, секцијама, ОЈР о обновљивим	Наставници биологије ,технике и технологије, географије, , учитељи, ученици	Током године	Евиденција у дневницима васпитнообразовног рада, увид у продукте и презентације, сајт и фејсбук страница школе

	изворима енергије, рециклажи, енергетској ефикасности, о о значају примарне селекције отпада			
Обележавање важних еколошких датума	Презентације и израда паноа на часовима редовне наставе и еколошке секције	Наставници биологије, учитељи и ученици	Током године	Евиденција у дневницима васпитнообразовног рада, увид у продукте и презентације, сајт и фејсбук страница школе
Укључивање у акције, пројекте и активности локалне заједнице с циљем заштите животне средине	Учешћем у реализацији акција, пројеката у локалној заједници	Учитељи, наставници, одељењске старешине,	Током године	Извештаји о реализацији пројеката, акција, извештај о учешћу ученика на конкурсима
Акције чишћења школског дворишта	У оквиру одељења, разреда, одељењске заједнице и у сарадњи са Саветом родитеља	Учитељи, наставници, ученици, родитељи, Савет родитеља	Током године	Извештаји, фејсбук страница, фотографије

9. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Циљ:

- -Стварање услова за обављање делатности установе
- Коришћење свих услова и погодности локалне самоуправе за осавремењивање и побољшање рада школе
- Добијање сагласности за упис
- Учествовање у културним манифестацијама које организује локална самоуправа
- Награђивање најбољих ученика

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења
Учешће на пројектима	Израда пројеката и аплицирање код локалне самоуправе достављањем потребне документације на конкурсима и пројектима	Директор, помоћник директора и остали учесници	Током године	евиденција у документацији и урађени пројекти
Достављање докумената о раду школе	Достављање програмске документације о раду школе	Директор, секретар, помоћник директора, педагог	Током године	Евиденција достављених докумената
Остваривање материјалних услова за обављање основне делатности	Израда финансијских планова, извештаја, рачуна, извода, потраживања школе,	Директор и шеф рачуноводства	Месечно	Евиденција у документацији

	консултације и присуство на састанцима			
Учешће представника локалне самоуправе у културној и јавној делатности школе	Пријем ученика у ППП и први разред, прослава Дана школе, Светог Саве, дана диплома, посете делегација у организацији локалне самоуправе Пријем Вуковаца и Бака генерације у Градској кући	Директор, помоћник директора	Током године	Годишњи извештај о раду школе
Учешће представника локалне заједнице у Школском одбору	3 члана лок.заједнице учествују у раду Ш.О.	Директор, школски одбор	Током године	Записници са седница Школског одбора
Сарадња са месном заједницом Миријево	Заједничка размена информација	Директор, помоћник, наставници	Током године	Извештаји о раду
Сарадња са Црквом Пророка Илије	Литија у дворишту школе, посете цркви у оквиру часова верске наставе	Наставници верске наставе	Током године	Фотографије, извештаји
Сарадња са Предшколским установама у лок.заједници	Заједнички састанци са стр.сарадницима, размена информација везана за будуће прваке са циљем транзиције деце у	Директор, помоћник, стручни сарадници	Март-април	Записници са састанака, фотографије, сајт школе, фејсбук страница

	школу, посете предшколаца у одељењима 4.разреда, учешћа вртића на нашим хуманитарним базарима			
Сарадња са Развојним саветовалиштем ДЗ Миријево	Заједничка размена информација о појединим ученицима, заједничке радионице психолога и наших стр.сарадника у одељењима где постоји потреба	Стручни сарадници, психолог Развојног саветовалишта	Током године по потреби	Извештаји стр.сарадника, дописи и извештаји о деци, евиденција у ес дневнику
Сарадња са Спортским Центар Олимп	Учешће у спортским манifestацијама	Наставници физичког и здравственог васпитања и одељењске старешине	Током године	Извештаји, евиденција рада наставника

10. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Циљеви:

- стварање простора и услова за флексибилније и непосредније укључивање родитеља у активности школе
- јасно успостављање улога и одговорности свих актера у систему образовања
- неговање партнерских однос са родитељима који ће бити заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења
- решавање проблема у учењу и развојних проблема ученика

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења
Родитељски састанци	Редовни родитељски састанци, тематски родитељски састанци-за родитеље првака, за родитеље осмака	Одељењске старешине, стручни сарадници	Током године	Записници са родитељских састанака, презентације, списак присутних родитеља
Индивидуални разговори са родитељима	Анализа успеха ученика, дисциплине, решавање проблема у учењу и развојних проблема, предлагање и спровођење мера за побољшање успеха и дисциплине, различити облици саветодавног рада у	Одељењске старешине, пп служба, наставници	Континуирано	Евиденција у дневницима образовно васпитног рада, лична евиденција наставника и СС

	зависности од потреба (ИОП,)			
Присуствовање часовима родитеља	Једне од мера појачаног васпитног рада је и присуствовање наставним часовима	Одељењске старешине, пп служба	По потреби	Евиденција у плановима појачаног васпитног рада, извештајима о појачаном васпитном раду
Укључивање родитеља у превентивне активности посебних програма рада школе	Превенција насиља, очување животне средине, програма школског спорта, професионалне оријентације....	Реализатори активности посебних програма, директор наставници, СС	Током године	Анализе и извештаји реализованих активности
Анкетирање родитеља	Анкетирања предвиђена Годишњим планом рада за области самовредновања и акционим плановима Тимова током године, анкетирање за задовољство родитеља сарадњом са школом ради стицања увида у ставове родитеља у вези са сарадњом са школом ,	Чланови тимова за самовредновање, стручна служба, наставници	Током године	Анализе и извештаји реализованих анкетирања, извештаји тимова за самовредновање

	унапређивања сарадње и унапређивање рада школе			
Заједничке акције чишћења дворишта	У току школске године родитељи у сарадњи са Саветом родитеља организују акције чишћења школског дворишта	Одељењске старешине, ученици, родитељи	Током шк.године	Фотографије, извештај о сарадњи са породицама
Хуманитарне активности	Организација Хуманитарних базара и подршка родитеља у томе	Родитељи, ученици, одељењске старешине	Пролеће	Сај школе, фејсбук страница, фотографије, текстови, летопис школе
Заједничке спорстке активности	Учешће и помоћ родитеља	Родитељи, наставници физичког и здравственог васпитања	Током године	Евиденција о раду наставника, сајт школе, фотографије, видео записи
Помоћ у преуређењу и опремању школског простора	Кречење учионица, донирање средстава за рад	Родитељи, Савет родитеља	Током године	Фотографије

11. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Екскурзија је ваннаставни облик васпитног рада. Представља специфичну врсту културног и рекреативног рада. Екскурзија се организује уз сагласност родитеља и није обавезна за све ученике. Школа организује екскурзију уколико се за исту определи најмање 60% ученика на нивоу истог разреда уколико су створени услови за остваривање циљева и задатака.

Циљ екскурзије је савладавање дела наставног програма, непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и природних лепота.

Специфични циљеви су:

- потврђивање и продубљивање знања из опште културе, уметности, књижевности, историје, географије, биологије ...;
- неговање и поштовање споменика прошлости, народне традиције, развијање родољубља и еколошке свести,
- неговање и развијање другарства, слободне игре, самосталности, одговорности и међусобног уважавања и поштовања
- усвајање правила понашања на јавним местима и у културним институцијама
- забава и рекреација у функцији здравља

Стручна већа и одељењска већа су предложила, Наставничко веће и Савет родитеља су усвојили предлог дестинација и дужину трајања екскурзија.

На нивоу школе је формирана Комисија која се бави организовањем наставе у природи, екскурзија, излета:

Дејан Стоиљковић –координатор

Наталија Петровић

Вељко Стојсављевић

Руководиоци одељењских већа

Екскурзија обавезује све наставнике и ученике да се активно укључе у припрему и реализацију екскурзије. Припреме се врше на редовним часовима и у оквиру додатног рада. Ученици добијају задатке које на екскурзији треба да реализују. После реализоване екскурзије вођа пута је дужан да поднесе извештај, а ученици кроз рад на редовним часовима врше рекапитулацију наученог.

Одељењски старешина дужан је да обави све припремне радње за планирани пут (информисање ученика, родитеља, сагласност родитеља, финансирање екскурзије од стране родитеља ...). Припрема ученика, родитеља и наставника је услов реализације екскурзије.

Извештај о изведеној екскурзији садржи програм екскурзије и оцене о реализацији предвиђеног плана активности. Извештај се подноси Наставничком већу, Савету родитеља и Школском одбору.

Екскурзију финансирају родитељи.

Основни задаци који ће се разликовати у оквиру екскурзија и излета су: неговање другарства и колективног духа и солидарности, буђење интересовања за новим сазнањима и проширивање знања из појединих предмета.

Основни задаци који ће се реализовати у оквиру школе у природи су јачање здравственог стања ученика, задовољавања рекреативних и културних потреба, реализација програмских садржаја.

ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА МЛАЂЕ РАЗРЕДЕ

Излети:

Предлози за извођење једнодневних излета (дестинације):

Први разред:

1. Београд-Пећинци-Београд (одлазак у Музеј хлеба и обилазак музеја, одлазак у Етно кућу „Аксентијев кућерак”, посета Обедској бари, обилазак Купинова).

Други разред:

Београд-Бранковина-Ваљево старо језгро града Тешњар-манастир Лелић-Београд

Трећи разред:

Београд- Нови Сад-Сремски Карловци

Четврти разред:

Београд- Орашац- Топола-Опленац-Аранђеловац- Београд

Излете треба реализовати у марту и априлу јер је настава у природи у мају и јуну.

- **Циљ** овог облика васпитно-образовног рада је да се повеже теоријско са практичним образовањем, путем посматрања у природи и непосредног сусрета и доживљаја.
- На овај начин се остварују у најширем смислу схваћени задаци интелектуалног, физичко-здравственог, моралног, радног и естетског васпитања којима се утиче на развој ученика.

Циљеви

- Да се допринесе остваривању сврхе циљева и задатака образовања
- Да ученици напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа
- Да се оспособе да ученици решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама
- Да ученици развију мотивисаност за учење и заинтересованост за наставне садржаје
- Непосредно упознавање ученика са појавама и односима у природној и друштвеној средини
- Упознавање ученика са културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима

Задаци

- Развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама
- Повезивање и примењивање знања и умења
- Уважавање плурализма вредности и родне равноправности
- Неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва
- Успостављање непосреднијег односа између наставника и ученика и ученика међусобно

- Развој и практиковање здравих стилова живота
- Подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање
- Оснаживање ученика у професионалном развоју
- Уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима

Настава у природи

Образовно-васпитни и здравствени циљеви и задаци:

- Развијање појмова о природном и друштвеном окружењу
- Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења
- Развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу
- Стицање знања, умења, ставова и вредности ради очувања и унапређивања здравља, заштите природе и човекове средине
- Развијање психофизичких и моторичких способности
- Социјализација и осамостаљивање деце
- Упознавање природних целина

Садржаји којима се постављени циљеви реализују:

- Свет око нас: станишта (ливада, шума, њива), биљке и животиње, орјентација у простору
- Математика: мере за дужину и време
- Физичко васпитање: трчање и рекреација у природи
- Српски језик: говорне вежбе
- Ликовна култура: пејзаж
- Музичка култура: народне дечје песме

Циљеви и задаци

- Развијање радозналости код ученика као и интересовања и способности за активно упознавање окружења
- Развијање еколошке свести оспособљавање за самостално учење и проналажење информација

- Развијање основних елемената логичког мишљења
- Развијање свести и љубави према очувању биљних и животињских врста
- Развијање и неговање навике за читање, позајмљивање и чување књига

Успостављање корелација са наставним предметима Свет око нас, српски језик и изборним предметом Чувари природе.

ПЛАНИРАНИ ОБУХВАТ УЧЕНИКА

Од првог до четвртог разреда тренутно има 912 ученика.

НОСИОЦИ ПРЕДВИЂЕНИХ САДРЖАЈА И АКТИВНОСТИ

Стручни вођа путовања припрема и изводи програм који се односи на остваривање постављених образовно-васпитних циљева и задатака и одговарајућих садржаја. Стручног вођу пута именује директор школе из реда наставника који остварују наставни план и програм, а који су у вези са циљевима, задацима и садржајима наведених активности. После реализоване наставе у природи стручни вођа пута је дужан да поднесе извештај, а ученици кроз рад на редовним часовима врше рекапитулацију наученог.

Одељењски старешина дужан је да обави све припремне радње за планирани пут (информисање ученика, родитеља, сагласност родитеља, финансирање екскурзије од стране родитеља ...), као и да обезбеди организационо-техничке услове за извођење путовања и координира остваривање садржаја и активности предвиђених планом и програмом, стара се о безбедности и понашању ученика.

ТЕХНИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА

Обавиће се у складу са Законом о јавним набавкама и Правилником о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања

НАЧИН ФИНАНСИРАЊА

Наставу у природи финансирају родитељи ученика на начин предвиђен Законом о јавним набавкама.

Предлози за извођење наставе у природи (дестинације):

Први разред: Планина Гоч

Други разред: Кушићи

Трећи разред: Тара

Четврти разред: Врњачка бања

Предлог је да се настава у природи реализује у мају или јуну 2027. године.

Изласци ван школе у току школске године у организацији наставника:

Планирани су по један полудневни излазак и једна посета позоришту у полугодишту у супротној смени од оне када су ученици на настави.

Предлози:

1. Биоскоп, позориште

Циљ који би се остварио посетама позоришту је да ученици упознају, доживе и оспособе се да тумаче (разумеју) позоришна дела.

Задаци који би се реализовали том приликом су:

- Поступно и систематско оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења
- Усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне уметности
- Упознавање са делима како српске, тако и светске позоришне уметности
- Развијање потребе за неговањем и унапређивањем сценске културне баштине
- Подстицање ученика на самостално сценско стваралаштво
- Стицање навика за културно понашање на јавном месту, у позоришту

2.Полудневни програми (могуће дестинације):

- *Салаш Ћуран
- *Бојчинска шума, аеродром и Музеј ваздухопловства
- *Чортановци школа вештина
- *Радмиловац пољопривредно добро
- *Ада Циганлија, Кошутњак, Пионирски град
- *Милошев конак, хиподром, манастир Раковица
 - *Наутичко село Бољевци
 - *Пољопривредно добро Тамиш

Путујуће учионице:

- *Зоо врт – Калемегдан- Етнографски музеј – Вуков и Доситејев музеј
 - *Милошев конак – Топчидерска црква – хиподром – манастир Раковица
 - *Калемегдан – планетаријум
 - *Ботаничка башта – црква Св. Марка – Ташмајдан
 - *Музеј Николе Тесле – црква Св. Марка - Ташмајдан
 - *Саборна црква –Музеј православне цркве –Конак кнегиње Љубице – Калемегдан
-
- Београд на рекама:
 - 1. Дунавски кеј – Велико ратно острво – Железнички мост – београдски сајам – Пристаниште

ЈЕДНОДНЕВНИ ИЗЛЕТИ ЗА СТАРИЈЕ УЧЕНИКЕ

ПЕТИ РАЗРЕД

Дестинација: *Пети разред*: Београд-Голубац- манастир Тумане- Виминацијум-Београд

1. Садржај

(вожња до Голупца-обилазак тврђаве, гледање промотивног филма, обилазак комплекса манастира Тумане - посета археолошком локалитету у Виминацијуму-римском логору)

- упознавање са историјом
- начином градње и осликавања манастира

2. Циљ и задатак је: повезивање градива географије , историје, биологије, српског језика, верске наставе, ликовне културе и техничког образовања:

ШЕСТИ РАЗРЕД

Шести разред:

Излет: манастир Манасија, Ресавска пећина, Лисински водопад,

Парк минијатура

1. Циљ и задатак излета је: : повезивање градива географије , историје, биологије, српског језика, верске наставе, ликовне културе и техничког образовања.

СЕДМИ РАЗРЕД

Једнодневна екскурзија:

манастир Љубостиња, Врљачка бања, Крушевац-панорамско

разгледање града са циљем да се види споменик Деспота Стефана

Лазаревића, црква Лазарица.

Циљ екскурзије је: повезивање градива географије, историје, биологије, српског језика, верске наставе, ликовне културе и техничког образовања.

Упознавање ученика са:

- историјатом локалитета који се посећују
- начином градње и осликавања манастира
- природним лепотама

ОСМИ РАЗРЕД

Екскурзија са једним ноћењем:

Ромулијана код Зајечара, Неготин-Музеји: хајдук Вељка и Стевана Мокрањца, Кладово-ноћење Тврђава Фетислам, ХЕ Бердап 1, археолошки локалитет “Лепенски вир“

Екскурзија са два ноћења: Ромулијана, Неготин-музеји, Хајдук Вељка и Стевана Мокрањца, Кладово-тврђава Фетислам, ХЕ Бердап 1, Манастир Вратна и Вратњанске прерасти, Рајкова пећина, Археолошки локалитет „Лепенски вир“

Спавање обе ноћи у Кладову

ЗА СВЕ РАЗРЕДЕ:

Носиоци предвиђених садржаја и активности

Стручни вођа путовања припрема и изводи програм који се односи на остваривање постављених образовно-васпитних циљева и задатака и одговарајућих садржаја. Стручног вођу пута именује директор школе из реда наставника који остварују наставни план и програм, а који су у вези са циљевима, задацима и садржајима наведених активности. После реализованог излета вођа пута је дужан да поднесе извештај, а ученици кроз рад на редовним часовима врше рекапитулацију наученог.

Одељењски старешина дужан је да обави све припремне радње за планирани пут (информисање ученика, родитеља, сагласност родитеља, финансирање екскурзије од стране родитеља ...), као и да обезбеди организационо-техничке услове за извођење путовања и координира остваривање садржаја и активности предвиђених планом и програмом, стара се о безбедности и понашању ученика.

Излет обавезује све наставнике и ученике да се активно укључе у припрему и реализацију излета. Припреме се врше на редовним часовима и у оквиру додатног рада. Ученици добијају задатке које на екскурзији треба да реализују.

Извештај о изведеном излету садржи програм излета и оцене о реализацији предвиђеног плана активности. Извештај се подноси Наставничком већу, Савету родитеља и Школском одбору.

Техничка организација

Обавиће се у складу са Законом о јавним набавкама и Правилником о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања.

Начин финансирања

Излет финансирају родитељи ученика на начин предвиђен Законом.

12. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Школска библиотека представља централно место у Школи. У њој се може пронаћи потребна литература, може се узети обавезна лектира, коју ученици, па и запослени желе да читају ради задовољства. Представља важно место за израду различитих пројеката, за припрему ученика за контролане вежбе, усмена испитивања, а посебно за припрему за такмичења.

У школској библиотеци се реализују различита школска такмичења. Чланови библиотечке секције, па и остали ученици помажу у обављању свакодневних библиотечких послова.

Библиотека са читаоницом, опремљена је одговарајућом опремом и читалачким местима, што је довољно за извођење наставе и коришћење у ваннаставне сврхе.

У библиотеци се налази књижна (монографске и серијске публикације) и некњижна грађа, организоване по УДК систему и интерном распореду (лектира, референтна грађа и уџбеници), један рачунар и телевизор, штампач, скенер и копир апарат, који се користе у образовне сврхе (ученицима је доступан интернет, постоји могућност извођења наставе путем презентација, као и приказивање других садржаја попут филмова и емисија).

У школској 2023/2024. год. планирамо активности усклађене са областима предвиђеним Правилником о раду стручних сарадника и потребама школе.

1. Планирање и програмирање образовно-васпитног рада:

- Планирање набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике;
- Израда Годишњег, месечних и оперативних планова;
- Израда Плана библиотечке секције;
 - Планирање и програмирање рада са ученицима у школској библиотеци;
 - Планирање развоја школске библиотеке и набавка библиотечке грађе потребне за реализацију наставе и образовно – васпитног рада;
 - Планирање реализације одређених јубилеја.
 - Планирање ревизије библиотечког фонда

2. Праћење и вредновање образовно-васпитног рада:

- Одабирање и припремање литературе и друге грађе за разне образовно-васпитне активности (теоријска и практична настава, допунски и додатни рад, ваннаставне активности ученика и др.);
- Непосредно учествовање у образовно–васпитном раду;
- Праћење развоја и образовно–васпитних постигнућа ученика;
- Израда наставног материјала.

3. Рад са наставницима:

-Сарадња са наставницима на промоцији читања ради задовољства кроз све облике образовно–васпитног рада; посета огледним часовима које организују колеге и стручна помоћ приликом припреме;

- Организовање наставних часова из појединих предмета у школској библиотеци;

- Планирање часова тематске, интегративне, истраживачке, пројектне наставе;

- Подстицање наставника на коришћење нових метода и облика рада;

- Сарадња са наставницима око утврђивања годишњег плана обраде лектире, и коришћења наставничко - сарадничког дела школске библиотеке;

- Систематско информисање корисника школске библиотеке о новоиздатим књигама, стручним часописима и другој грађи, о тематским изложбама у вези с појединим издањима, ауторима, акцијама и јубилејима, и усмено, или писмено приказивање појединих књига и часописа;

- Сарадња са ученицима, наставницима и уређивачким школским тимом приликом израде часописа;

-Консултација са наставницима разредне и предметне наставе у вези са одабиром ученика за библиотечку секцију;

-Активна сарадња са наставницима српског језика и наставницима разредне наставе у реализацији литерарних конкурса;

4. Рад са ученицима:

- Припремање ученика за самостално коришћење различитих извора сазнања и свих врста информација у настави и ван ње;

- Обучавање ученика за употребу информационог библиотечког апарата, у складу са њиховим способностима и интересовањима;

- Упознавање чланова библиотечке секције са радом библиотеке;

- Предузимање додатних активности са одељењима која су показала низак проценат читаности у прошлогодишњој анализи и вођење статистике читаности током 2023/2024.године;

- Упознавање ученика с библиотечким пословањем;
- Уређење простора библиотеке;
- Помоћ ученицима код учења ван школе и усвајање метода самосталног рада на тексту и другим материјалима;
- Примена нових метода и облика рада;
- Помоћ ученицима у припреми и обради задате теме;
- Упознавање ученика са методама и техникама научног истраживања и библиографског цитирања;
- Помоћ ученицима у изради задатих пројеката;
- Помоћ ученицима у припреми за такмичења из српског језика;
- Развијање позитивног односа према читању и важности разумевања текста и упућивање на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија, речника, правописа и др.) и омогућавање претраживања и употребе свих извора и оспособљавање за самостално коришћење;
- Навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу, да развијају навику долажења у школску и јавну библиотеку и да учествују у њеним културно - просветним активностима, у складу са интересовањима и потребама;
- Подстицање побољшања информационе, медијске и информатичке писмености ученика, развијањем истраживачког духа и критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности;
- Рад са ученицима у читаоници, у радионицама за ученике, и на реализацији пројекта „Читам, па шта?“
- Посета чланова библиотечке секције са школским библиотекарима Народној библиотеци и Градској библиотеци у првом и другом полугодишту;
- Ажурирање блога библиотеке (приказ промоција читања путем нових аудио – визуелних могућности), израда прилога за сајт школе;

5. Рад са родитељима, односно старатељима:

- Стална сарадња и комуникација са родитељима ради информација о читалачким интересовањима и потребама ученика, ради развијања читалачких и других навика ученика и формирању личних и породичних библиотека;
- Остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем читалачких навика ученика у оквиру програма које реализује Школа и Библиотека града Београда;

6. Рад са директором, стручним сарадницима, педагошким асистентом и пратиоцем ученика:

- Сарадња при целокупној организацији рада школске библиотеке;
- Сарадња око обезбеђивања књижне и некњижне грађе за школску библиотеку коју користе ученици, наставници и стручни сарадници.
- Припремање и организовање културних активности школе (књижевне трибине, сусрети, разговори, акције прикупљања књига и завичајне књижне и друге грађе, изложбе, конкурси, обележавање значајних јубилеја везаних за школу и просвету „Месец књиге”, „Светски дан књиге”, „Дечија недеља”, „Дан писмености”, „Дан матерњег језика”, Јубилеј школских библиотека и школских библиотекара и др.)
- Упућивање ученика на критички и креативни однос приликом коришћења различитих извора;

7. Рад у стручним органима и тимовима:

- Сарадња са свим стручним органима и тимовима
- Алтивно учешће библиотекара у појединим активностима тимова и комисија;

8. Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе:

- Сарадња са другим школама, школском, Народном библиотеком и јавним библиотекама на територији локалне самоуправе;
- Сарадња са локалном самоуправом по питању промоције рада библиотеке и школе;
- Учествовање у међушколским, општинским (Звездаријада, Пријатељи деце Звездаре) и другим пројектима;
- Сарадња са просветним, научним, културним и другим установама (издавачким предузећима, позоришним кућама, домовима културе и културно просветним заједницама и организацијама које се баве радом и слободним временом омладине и другим образовним установама);

- Учешће у раду Друштва школских библиотекара Србије;

9. Вођење документације, припреме за рад и стручно усавршавање:

- Праћење научне и стручне литературе, подстицање ученика и наставника на коришћење стручне литературе;
- Праћење нових сазнања из области библиотекарства и примена у раду у школи
 - Праћење и евиденција коришћења литературе у школској библиотеци;
- Праћење и испитивање занимања ученика за одређене жанрове;
- Вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара – анализа и вредновање рада школске библиотеке у току школске године;
- Стручно усавршавање – учешће на семинарима, конференцијама, саветовањима и другим скуповима на којима узимају учешће и школски библиотекари (које организују стручна друштва и друге институције: Друштво за српски језик и Друштво школских библиотекара Србије).
- Реализација на попуњавању формулара (у електронској форми) у вези са библиотечким пословањем за претходну годину;

Активности по месецима:

Септембар:

Набавке нових наслова, сарадња са издавачима;

Дистрибуција уџбеника;

Успостављање сарадње са Библиотеком града Београда;

Сарадња са Народном библиотеком;

Сређивање картица ученика, наставника и ненаставног особља;

Рад на Годишњем плану библиотеке;

Рад на планирању библиотечке секције;

Рад са предметним наставницима на одабиру књига које ће се купити на Београдском сајму;

Обележавање Међународног дана писмености (8. септембра);

Обележавање Дана европских језика (26. септембра);

Завођење књига у програм;

Припрема за ревизију;

Октобар:

Дечја недеља и обележавање паноима и активностима у сарадњи са библиотеком „Мома Димић“;

Учешће у пројекту Библиотеке града Београда „Читам, па шта? ”

Сајам књига у Београду, посета и набавка књига;

Обележавање Дана школских библиотекара пригодним текстом на блогу и посетом семинару у организацији Друштва школских библиотекара Србије;

Издавање лектире ученицима;

Сређивање полица у библиотеци;

Формирање библиотечке секције;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;

Ревизија библиотечке грађе;

Новембар:

Реализација литерарног конкурса „Ђачка песничка сусретања”, на нивоу Школе, на нивоу Општине...

Литерарни конкурс у сарадњи са наставницима српског језика;

Обележавање Светског дана права детета (20. новембар) у сарадњи са Ученичким парламентом и одељенским заједницама и Светског дана науке (10. новембар) у сарадњи са наставницима природних наука.;

Организација и почетак реализације пројекта „Читам, па шта?“

Уређење полица у библиотеци;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;

Ревизија библиотечке грађе;

Децембар:

Организовање групног и индивидуалног рада у библиотеци за ученике;

Месец борбе против HIV-а, израда текстова на блогу;

Литерарни конкурси које расписују институције културе (БГБ и др.) и сама школа;

Одржавање Песничког дружења у библиотеци и похваљивање оних ученика који су учествовали на конкурсима „Бачка песничка сусретања“;

Упис ученика првог разреда у библиотеку, организовање свечаног пријема нових чланова у сваком одељењу;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;

Рад са ученицима библиотечке секције;

Анализа читаности по одељењима у првом полутодишту;

Припремање награда за ученике који ће бити награђени на Светосавској прослави;

Часови читања са ученицима првог разреда, учешће у организацији приредбе поводом обележавања Светог Саве и подела награда;

Селекција и припрема књига за награђивање ученика на Светосавској прослави;
Издавање лектире ученицима;
Издавање књига наставном и ненаставном особљу;
Ревизија библиотечке грађе;

Јануар:

Припремање награда за ученике који ће бити награђени на Светосавској прослави;
Часови читања са ученицима првог разреда;
Учешће у организацији приредбе поводом обележавања Светог Саве и подела награда;
Селекција и припрема књига за награђивање ученика на Светосавској прослави;
Издавање лектире ученицима;
Издавање књига наставном и ненаставном особљу;
Писање записника и извештаја у вези са ревизијом библиотечке грађе;

Фебруар:

Обележавање Светског дана матерњег језика (21.фебруар);
Обележавање јубилеја школских библиотекара „Читајмо гласно!”(28.2.2024.);
Издавање лектире ученицима ;
Реализација пројекта „Читам, па шта?” ;
Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;
Рад са ученицима библиотечке секције;

Март:

Сарадња са наставницима српског језика у вези са предстојећим такмичењима;

Обележавање Светског дана поезије (21.март); рецитовање, читање и слушање поезије; такмичења у оквиру „Звездаријаде”, посете;

Припремање дуговања лектире ученицима осмог разреда и обавештавање одељенских старешина;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;

Рад са ученицима библиотечке секције;

Април:

Обележавање Светског дана дечије књиге (2. април);

Дани Београда, изложба књига; посете некој значајној институцији;

Издавање лектире ученицима;

Прикупљање прочитане лектире од ученика осмог разреда;

Сарадња са наставницима српског језика у вези са предстојећим такмичењима;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;

Рад са ученицима библиотечке секције;

Мај:

Прикупљање лектире од ученика од првог до осмог разреда;

Селекција и припремање поклона, књига, за ученике који су освојили пласмане на такмичењима;

Селекција и припремање поклона за наставнике, који су постигли одређене резултате

Реализација пројекта „Читам, па шта?“;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;

Рад са ученицима библиотечке секције;

Јун:

Припремање поклона за ученике осмог разреда који су освојили Вукову диплому, одличан успех и посебне дипломе;

Прикупљање прочитане лектире од ученика, од првог до осмог разреда;

Помоћ и сарадња са наставницима у вези са организацијом завршног испита;

Израда Годишњег извештаја у вези са радом библиотеке и Годишњег извештаја библиотечке секције;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;

Јул:

Израда Годишњег плана рада библиотеке;

Сређивање уџбеника у библиотеци;

Сређивање лектире у библиотеци и друге библиотечке грађе;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм;

Август:

Планирање и програмирање образовно-васпитног рада;

Израда Годишњег плана рада библиотеке;

Израда плана рада библиотечке и новинарске секције;

Израда плана стручног усавршавања;

Уношење библиотечке грађе у електронски библиотечки програм

Припрема библиотеке за почетак наредне школске године

Библиотека ће већ од почетка школске године бити укључена у све активности школе: сарадња са наставницима, тимовима, службама и управом, као и са родитељима ученика. Библиотекари се баве реализацијом литерарних конкурса које организују значајне институције, ради побољшања квалитета наставе (употреба литературе, извођење наставе у библиотеци), прате читаност ученика и раде на њеном побољшању и мотивисању јер је веома важно да ученици препознају вредност и важност читања у њиховом духовном развоју и образовању.

Библиотека је веома важна у подстицању комуникације између ученика и наставника, у подстицању и развијању талената код ученика, нарочито оних према књижевности, креативном писању, глуми, рецитовању и сличним сродним талентима.

Планирана је посета сајму књига у октобру месецу и обнављање библиотечке грађе у зависности од потреба и могућности школе.

Најважније активности библиотеке:

- Индивидуално и колективно издавање књига;
- Непосредан рад са ученицима, информисање ученика о новим књигама, вођење мотивационих разговора и помоћ при одабиру књига;
- Стручна помоћ ученицима при индивидуалном и групном раду у читаоници и употреби стручне литературе у изради реферата, пројеката и презентација;
- Издавање обавезне лектире;
- Упис ученика првог разреда, организација свечаног пријема првака почетком другог полугодишта;
- Обрада наставних јединица – у договору са наставницима српског језика, као и и одржавање часа са библиотекарком на коме ће се дискутовати о прочитаним књигама, везама књижевности и сродних уметности (филм, позориште) или презентовати прикладни мултимедијални садржаји .

- Укљученост у рад Актива школских библиотекара и Друштва школских библиотекара Србије и на тај начин могућност за стручно усавршавање размена искуства и доприноса унапређењу сопственог рада.

13. ЕСТЕТСКО УРЕЂЕЊЕ ШКОЛЕ

Активност	Начин остваривања	Носиоци активности	Временска динамика	Начин праћења
Редовно уређење простора школе (ходници, улазни панои, огласне табле, панои у ходницима)	На годишњем нивоу редовно се оплемењује, осликава простор школе и красе га продукти рада ученика. Простор се уређује у складу са одређеним темама- Нова година, годишња доба, Дан школе, Васкрс, Свети Сава...	Учитељице у продуженом боравку, наставнице ликовне културе	Током целе школске године	Фотографије, извештаји о раду стручног већа

Учешће у хуманитарним базарима и излагање продуката рада ученика	У току шк.године ликовна секција и продужени боравак учествују у излагању и продаји продуката радова	Наставници ликовне културе и учитељице из продуженог боравка	Пролећни базар	Фотографије, записи, слике, извештаји
Естетско уређење учионица	Редовно сређивање и омплемењивање простора учионица	Учитељице, наставници	Током године	Фотографије
Осликавање зидова ходника одређеним мотивима	Наставница ликовне културе у сарадњи са ученицима који су део ликовне секције организује осликавање ходника школе	Ликовна секција,к ученици, наставница ликовне културе	Током године	Фотографије, летопис школе